

stran 5
Odločni koraki po samostojni poti

stran 13
Premišljeno do spreemb v kmetijstvu

Ljubljanska banka
Gorenjska banka Kranj
GORENJC IN BANKA PRIHRANKA
FORMULA 1

Slovenci smo se množično udeležili volitev

Pučnik in Kučan v drugi krog

Kranj, 9. aprila - Končnih izidov nedeljskih volitev danes popoldne, ko zaključujemo redakcijo, še ni. Zato lahko pišemo na osnovi delnih rezultatov, ki pa že dajejo vedeti, da predsedstvo Republike Slovenije v prvem krogu ne bo izvoljen, z dokajšnjo zanesljivostjo pa lahko trdimo o štirih članih predsedstva republike. Po volilnih rezultatih iz 61 slovenskih občin, v katerih je volilo 1.135.000 volilcev, je Marko Demšar dobil 10,5 odstotka glasov volilcev, Jože Pučnik 26,3 odstotka, Milan Kučan 44,3 odstotka in Ivan Kramberger 18,9 odstotka glasov volilcev. V šestih občinah je zmagal Pučnik, v eni Kramberger, v vseh ostalih od 61-tih pa Kučan. Pučnik in Kučan gresta 22. aprila ponovno na volišča. Predsednik bo tisti, ki bo dobil več glasov. Podatki o volitvah štirih članov predsedstva republike pa so zbrani na osnovi izidov v 54 občinah, kjer je volilo 891.000 volilcev. Ciril Zlobec je zmagal v 37 občinah in zbral 53,5 odstotka glasov, Ivan Oman je zmagal v 15 občinah in je zbral 46,4 odstotka glasov volilcev, Dušan Plut je zmagal v Beli Krajini, predvsem v Metliku in Črnomlju ter zbral 38,4 odstotka glasov, Matjaž Kmecl pa je zbral 38,9 odstotka glasov. Tej četverici sta najbližja Slavoj Žižek in Dimitrij Rupel. Če je kaj reči na kratko ob teh volitvah, potem je reči samo to: Slovenci smo bili predolgo žejni demokracije in smo šli zato množično na volišča, čeprav smo stali tudi v vrstah. Volili smo mirno, dostojanstveno in temu so se čudili tudi številni uradni opozovalci in poročevalci iz tujine. Bodimo takšni tudi 22. aprila.

J. Košnjek

Bil je svetovni dan zdravja

Odgovornost za zdravje ni le v rokah zdravstva

Minulo soboto smo slavili svetovni dan zdravja, letos je bil posvečen izboljšanju človekovega življenjskega okolja in zdravja. Napak si predstavljamo, da so za narodovo zdravje odgovorne zgodlj zdravstvene ustanove, zdravstveno varstvo je še veliko več. Začenja se pri zdravem okolju in človekovem odnosu do zdravega življenja.

Da Slovenci nismo ravno zdravi ko riba, so dokazali tudi podatki, objavljeni v raziskavah o prebivalstveni politiki. Tu se po obolenosti, smrtnosti in nesrečah uvrščamo v sam evropski vrh. Kolikšno krivdo je pri bolezni pripraviti preobremenjenemu okolju, je težko reči, saj na voljo ni prav veliko tovrstnih raziskav. Kot so dejali minuli teden na okrogli mizi ob svetovnem dnevu zdravja, ki jo je organiziralo Slovensko zdravniško društvo, je na Slovenskem uradno 1300 ali vsaj 5000 divjih odlagališč smeti. Drugi zanimiv podatek s tega srečanja pa pravi, da v Sloveniji živi v 3. in 4. razredu ogroženosti menda okoli 750.000 ljudi, se pravi tretjina slovenskega prebivalstva.

Naš sistem zdravstvenega varstva v dokajšnji meri zagotavlja raven zdravstvene in socialne varnosti, toda zdravje se žal ne začenja v zdravstvenem domu ali bolnišnici, tam imajo opravka z že bolnimi. Premalo pozornosti namejamajo lastni skrbi za zdravje, ki je v rokah posameznika, lokalnih skupnosti, tovarn, in ki ga svetovna zdravstvena organizacija (WHO) v program zdravja vseh do leta 2000 uvaja z načelom »misli globalno, deluj lokalno«.

D. Ž.

Nagelj za Šmarjetno

Šmarjetna gora, 8. aprila - Turistični nagelj, ki ga RTV Ljubljana podeljuje zaslужnim za napredok turizmu in gostinstva pri nas, je tokrat spet zacetel na Gorenjskem. Za prispevki k ureditvi Šmarjetne gore so ga prejeli vsi, ki se trudijo in jim je že uspelo urediti do pred kratkim zanemarjeno turistično točko, ki je sedaj v ponos vsem Kranjanom in tistim, ki radi hodimo v hribe.

V. S.

Vse ljubitelje domače glasbe obveščamo, da boste v prodajalnah obutve Peko na Bledu

prejeli brezplačno vstopnico za prireditve Alpski večer, če boste v času od 12. do 21. aprila kupili obutev v vrednosti nad 800,00 din.

Količina kart je omejena.

En razlog več za obisk prodajal obutve Peko v novem trgovskem centru, Ljubljanska 4 in modni hiši Pristava na Bledu!

JELOVICA

VIDEO TEKA
PALMA

STRANKARSKE NOVICE

Dr. Janez Bogataj bo predaval v Škofiji Liki

O pomenu kulturne dediščine v sodobnem svetu

Demos, združena opozicija za območje škofjeloške občine, prireja v torek, 10. aprila, ob 19. uri, v predavalnici šolskega centra na Podnu v Škofiji Liki, predavanje dr. Janeza Bogataja pod naslovom **KAJ BI NAM MORALA POMENITI KULTURNA DEDIŠČINA V SODOBNEM SVETU?** Predavatelj namerava svoje poglede na to izjemno občutljivo področje ohranjanja našega etnografskega izročila popestriti oziroma ponazoriti z več kot sto diapozitivi.

mt

Izjava krajjanov Tenetiš in Zelenih Kranja o deponiji Tenetiše

Občinska komunalna deponija Tenetiše ponovno buri javnost, zlasti pa prizadete krajane in lastnike zemljišč v neposredni okolici deponije.

Obstoječa oblast namreč hiti uresničevati svoje načrte, ki so bili potrjeni v nepluralistično sestavljeni skupščini, nastale probleme pa namerava potem elegantno prepustiti novemu parlamentu. Ker menimo, da so se prav v primeru deponije Tenetiše sprememale odločitve, ki so stališča varstva okolja sporne, zahtevamo:

1. da deponija Tenetiše ostane še naprej le **komunalna občinska deponija**
2. da se takoj ustavi širjenje deponije Tenetiše in se najprej saniha obstoječo
3. da se takoj ustavi dovozjanje vseh posebnih odpadkov, že odložene pa ustrezno skladisci
4. da KOGP kot upravljalec deponije javno objavi sredstva, ki jih združeno delo odvaja za sanacijo deponije
5. da se občinski skupščini v novi sestavi prepusti obnovitev postopka o deponiji Tenetiše.

Za Zelene in v imenu krajjanov Vlasta Sagadin

Večer z Janezom Janšo v Železnikih

Koalicija petih opozicijskih strank škofjeloške občine je v četrtek, 5. 4. 1990, enega od sklepnih shodov pred nedeljskim prvim krogom volitev, večer in razgovor z Janezom Janšo, enim najvidnejših kandidatov Demosa za republiški družbenopolitični zbor.

Na prireditvi, ki se je pod naslovom »Usoda Slovenije je v naših rokah« odvijala v dvorani tamkajšnje osnovne šole, je gost govoril o trenutnem položaju Slovenije in državljanov naše republike doma, v Evropi ter v svetu. Pogovora s krajani se je udeležil tudi Igor Omerza, saj je bilo razmeroma največ vprašanj navzočih s področja gospodarstva, podjetništva v novejih razmerah, stecajne problematike in zaposlovanja.

Zbranim sta se ob tej priložnosti predstavila še kandidat za škofjeloškega župana, Peter Hawlina, ter kandidat za zbor občin Republike Slovenije, Franci Feltrin.

mt

Križi in težave dijaškega stanu

Jesenice, 9. aprila - ZKS - Stranka demokratične prenove Jesenice bo danes, v torek, 10. aprila, v sejni sobi skupščine občine Jesenice ob 12. uri predstavila nalogu o križih in težavah dijaškega stanu. Sodelovali bodo člani sociološkega krožka iz Centra srednjega usmerjenega izobraževanja pod vodstvom mentorja prof. Aleksandra Klinarja in člana predsedstva CK ZKS - Stranke demokratične prenove Boruta Pahorja.

D. S.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanovitelj Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržič.

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska ČGP Delo Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Naročnina za I. trimesterje 100 din

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (v. d. odgovornega urednika), **Vilma Stanovnik** (šport, turizem, poslovne informacije), **Danica Dolenc** (za dom in družino, tradicije NOB, Tržič), **Danica Zavri Žlebir** (socialna politika, sindikati), **Jože Šenjak** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Leš Mencinger** (kulturna), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofje Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrično, Jesenice), **Stojan Saje** (družbenne organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Dušan Humer** (šport), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan** in **Gorazd Sinik** (fotografija), **Igor Pokorni** (oblikovanje), **Mirjana Draksler** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeji 1 – Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 – Telefon: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorni urednica 21-860 in 21-835, ekonomsko propagada 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

VOLITVE

Cvetna nedelja v znamenju izbiranja politične prihodnosti Slovenije

Visoka volilna udeležba

Tako kot ostala Slovenija je bila tudi Gorenjska preteklo nedeljo v znamenju izbiranja novega slovenskega predsednika, članov predsedstva, poslancev za republiški DPZ in zbor občin. Obiskali smo nekaj volišč in povprašali navzoče za mnenje.

Končno je prišla dolgo pričakovana nedelja, dan, ko so se Slovencem po skoraj pol stoletja odprla volišča in so bile resnično odprte možnosti voliti ne samo različne ljudi, pač pa tudi različne politične grupacije. V petek se je s televizijskim četverbojem končala predvolilna kampanja in po dnevu molka (mimogrede, v tej deželi bi včasih potrebovali ne samo dneve, pač pa tedne molka) so se tudi na Gorenjskem odprla volišča.

Predstavljamo nekaj kratkih utrinkov s posameznimi volišči.

Marinka Friškovec, članica volilnega odbora KS Vodovodni stolp v Kranju: "Zanimalivo je, da je prišel prvi volilec točno ob 7. uri, sicer pa je bila največja gneča med 9. in 10. uro dopoldne. Volilci se obnašajo zelo disciplinirano, ni problemov, čeprav morajo volilci malo čakati, da pridejo do prostih kabine. Kolikor sem se dosedaj pogovarjala z ljudmi, so zadovoljni z zagotovljeno intimnostjo pri obrožanju volilnih lističev. Pri izpoljevanju volilci, izjemno liste za DPZ, niso imeli problemov, očitno so zelo spremljali predvolilne aktivnosti."

Tadej Markič, pooblaščeni kontrolni predstavnik DEMOS-a: "Najprej moram povedati, da so me na volišču zelo lepo sprejeli, tako kot opazovalce drugih strank. Kot sem uspel dosedaj videti, poteka celotno delo volilnega odbora sila korektno in nasprotno dosedaj na potek volitev nimam pripomb. Volilcem je zagotovljena potrebna intimnost pri izpoljevanju volilnih obrazcev, če pa omenim konkretno volišče na Golniku (pri bolnišnici), kjer smo sedaj, je zagotovljena tudi dovolj prostora. Zvezč bom sodeloval tudi pri preštevanju glasov."

Prvomajske počitnice na sto in en način

Velika ponudba, precejšnje povpraševanje

Kranj, 7. aprila - Letošnji prvomajski prazniki bodo dolgi skoraj teden dni, marsikdo pa si jih bo z dopustom podaljšal kar na deset dni. Na te kratke "počitnice" pa se je dobro pripravila tudi večina naših turističnih agencij, ki ponujajo najrazličnejša potovanja, izlete in počitnikovanja doma in v tujini.

Tako naprimer **Kompas** pripravlja svoja šestdnevna srečanja v Rovinju, Rabcu, Pulju in na Rogli (cena je od 1.269 do 1.890 dinarjev). Ljubitelji tenisa si lahko privoščijo teniški kamp z Mimo Jaušovec na Krku (1.820 dinarjev za teden dni), tisti ki pa bi radi ujeli zadnje smučarske užitke, pa imajo možnosti počitnikovati v Bovcu, Malnitcu, Val Thorensu in Elbrusu. Poleg teh so v času praznikov organizirana tudi številna ednodnevna in večnevna potovanja po domovini in tujini. Med tako imenovanimi "velikimi potovanji" pa naj omenimo 8 dnevno potovanje v Tunis in oaze (5.640 dinarjev), potovanje v sveto deželo - Jeruzalem (8.388 dinarjev) in štirinajstdnevno popotovanje na Havaje (24.360 dinarjev). Prav gotovo pa je med "zanimivejšimi" tudi petdnevno potovanje v Albanijo (4.400 dinarjev). Zanimiv izlet za naše najmlajše je organiziral Slavnik iz Kopra, omogoča pa ogled nam najbližjega "Dis-

neylanda" ob jezeru Gada. Kranjski Odisej poleg počitnic ob morju (nekaj prostora je tudi še v sicer razprodanem Poreču), organizira zanimivo spoznavanje Španije. Med počitnicami Merkator turista je zlasti zanimivo in tudi po ugodni ceni (980 din in 930 FRF) sedemdnevno potepanje po Parizu. Velika ponudba kmečkega turizma, zdravilišč, planin in tudi počitnic ob morju je tudi pri agenciji Emona Globtour, male počitnice ob vsej Jadranški obali pa ponujata tudi Slovenijaturist in Yugotours. Večina cen v hotelih B katgorije in s polnimi penzoni pa je med 1.000 in 1.500 dinarji.

Ponudba je torej letos pestra in kdor rad potuje, bo lahko našel kaj za svoj okus in žep. Kot pravijo v turističnih agencijah, je zanimanje za letošnje prvomajske počitnice precej veliko, vendar pa večina izbira med cenejšimi programi.

V. Stanovnik

Francka Markun, volilka iz Kriz: "S sedanjimi volitvami sem povsem zadovoljna, na volišču je tako, kot mora biti. Osebno me bolj kot današnje volitve zanima, kako bo po volitvah, da res ne bi prišlo do kakšnih neumestnih prepirov in nestrnosti med ljudmi. O kandidatih se je dalo v predvolilnem času, če si le hotel, dobiti dovolj ustreznih podatkov. Pripono bi imela samo na volilni zakon, posebej na DPZ, to bi namreč morali podrobnejše razložiti."

Pavla Kozameršnik, volilka iz Kranja: "Po mojem mnenju si se kot volilec v predvolilni kampanji, če si le želite, lahko doda informiral tako o programih posameznih strank kot programih posameznih kandidatov. Sredstva javnega obveščanja so bila v zadnjem času namreč polna tovrstnih informacij. Če bi ocenjevala kulturno raven predvolilne kampanje, potem velja reči, da je bil v začetku na dokaj visoki ravni, v zadnjih dneh pa je občutno padel. Te volitve bodo, glede na razmere in njihov pomen, po mojem mnenju zelo dobro obiskane. S organiziranjem na volišču sem zadovoljna, bilo je organizirano veliko boljše kot dolej."

Ivan Seršec, pooblaščeni kontrolni predstavnik ZKS - Stranke demokratične prenove: "Na volišču sem bil dobro sprejet. Po moji oceni volilni odbor na Golniku dela tako, kot mora in na

njegovo delo dosedaj nimam nobenih pripomemb. Nisem opazil nobenih problemov ali nepravilnih tolmačenj volilcem, očitno so ljudje dobro vedeli, kako bodo volitve potekale."

Feri Laibacher, predsednik volilnega odbora na volišču v paviljalu NOB v Tržiču: "Zanimivo je, da tudi tokrat beležimo največji obisk starejše populacije, mladih še ni. Volilcem praktično ni potrebo nič pomagati, razen izjemo posameznikom pri tolmačenju pravil izpolnjevanja liste za DPZ. Tajost je tokrat zagotovljena, namestili smo posebne zavesne. Dosedaj (11.30) našega dela ni prišel še nihče kontrolirati. Sicer pa smo na tekomem z vsemi potrebnimi informacijami, menim namreč, da smo kot člani volilnih odborov dobili za kvalitetno opravljanje svojega dela dovolj informacij."

Zofija Novak, volilka iz Bistrice: "Kar odkrito moram povedati, da se nisem prav veliko poglabljala v programe posameznih strank. Celotnega poteka volitev ne poznam, nasprošno pa mičim, da je preveč komplikiran, vendar pa moram po drugi strani reči, da so ti na volišču, če si želite, vse razložili. Večina tistih, ki jih danes volimo ne poznam, tako da sem se odločila na osnovi pogovorov med ljudmi, poznavanja njihovega dela. Zame je bilo še posebej pomembno, na kateri listi

Nadja Jere, predsednica volilnega odbora na volišču v knjižnici v Radovljici: "Kolikor smo se dosedaj pogovarjali z volilci, na potek volitev nismo opazili nikakršnih pripomemb. Tudi pri nas opažamo, da ljudje dokaj dobro poznajo svoje delo na volišču oziroma pri izpoljevanju volilnih lističev. Sicer dosedaj na našem volišču ne beležimo nobenih posebnosti, lahko omenim še to, da so nas že obiskali tako predstavniki ZKS, socialistov, liberalcev kot DEMOS-a.

Poskušajmo na kratko strniti še naše vtiše: volilni odbori so bili za svoje delo dobro usposobljeni, volilci so bila večinoma opremljena s premajhnim številom volilnih kabin. Z redkimi izjemami na voliščih nismo opazili različnih "velikih" napisov, različna je bila praksa tudi s spremljajočimi zastavami (večinoma samo slovenska) in zunanjim obeležjem volišča. Nikjer nismo opazili ne miličnikov ne kakšnih drugih posebej označenih redarjev, večinoma pa so, vsaj na večjih voliščih, poskrbeli tudi za glasbeno kuliso. Prvi krog je torej za nami, po volitvah v podjetjih, bomo v krajevnih skupnostih glasovali spet 22. aprila.

V. B.

Foto: G. Šinik

Nad 80 odstotkov gorenjskih volilcev se je udeležilo nedeljskega glasovanja

Veliko odločitev se prenaša v drugi krog

Kranj, 9. aprila - V vseh gorenjskih občinah je bila udeležba na nedeljskih volitvah dobra, nad 80 odstotna, kar kaže, kako pomembne in prelomne so bile te volitve. Prvič so bile večstrankarske, neposredne, tajne, demokratične, po merilih sodobnih demokratičnih držav. O večjih problemih na voliščih nismo bili obveščeni, razen vrst pred volišči. Volilni odbori in komisije do marsikje do zgodnjih jutranjih ur pretevali glasove, kar je posledica še vedno zapletenega volilnega sistema. Precej odločitev se prenaša v drugi krog, ki bo 22. aprila, ne le predsedniške volitve, ampak tudi volitve delegatov v zbor občin republike skupščine. Volilni izidi za družbenopolitični zbor pa bodo znani danes (torek) popoldne ali v sredo zjutraj. Objavljamo izide, ki smo jih na gorenjskih volilnih komisijah dobili danes (ponedeljek) popoldne.

Jesenice

Na Jesenicah je bilo v volilni imenik vpisanih 24.356 volilcev, glasovalo pa jih je 20.116. Udeležba je bila torej 82,6 odstotna. V glasovanju za predsednika predsedstva Republike Slovenije je Marko Demšar dobil 2030 glasov ali 10,4 odstotka, Jože Pučnik 4052 glasov ali 20,7 odstotka, Milan Kučan 9659 glasov ali 49,3 odstotka in Ivan Kramberger 3852 glasov ali 19,7 odstotka. Med kandidati za člane predsedstva Republike Slovenije so Jeseničani glasovali takole: Ciril Zlobec 10.117 glasov ali 53,1 odstotka, Dušan Plut 8108 glasov ali 42,6 odstotka, Matjaž Kmecl 7783 glasov ali 40,9 odstotka, Slavoj Žižek 7663 glasov ali 40,3 odstotka, Alojz Križman 4733 glasov ali 24,9 odstotka, Peter Novak 3593 glasov ali 18,8 odstotka, Franc Miklavčič 3763 glasov ali 19,8 odstotka, Ivan Oman 7150 glasov ali 37,6 odstotka, Dimitrij Rupel 6004 glasove ali 31,5 odstotka, Boštjan Zupančič 4172 glasov ali 21,9 odstotka, Bogdan Oblak 3670 glasov ali 19,3 odstotka in Miroslava Geč - Korošec 4055 glasov ali 21,3 odstotka. Med kandidati za delegate zborna občin republike skupščine je dobil Matjaž Peskar 5524 glasov ali 30 odstotka, Simona Ferjan 2452 glasov ali 13,3 odstotka, Slavko Osredkar 3208 glasov ali 17,4 odstotka, Leopold Karlin 4549 glasov ali 24,7 odstotka in Albina Sršen 2683 glasov ali 14,6 odstotka. Absolutne večine, nad polovico vseh glasov volilcev, ni dobil nihče. V drugi krog gresta Leopold Karlin in Matjaž Peskar, ki sta dobila največ glasov.

Kranj

V kranjski občini je volilna komisija ugotovila, da je bilo vpisanih v imenik 53.333 volilcev, glasovalo pa jih je 46.085 ali 86,6 odstotka. Oddanih jih je bilo 45.840, neveljavnih jih je bilo 1164, veljavnih pa 44.676. Predsedniški kandidati so dobili naslednje število glasov: Marko Demšar 4391 ali 9,8 odstotka, Jože Pučnik 12.488 ali 28 odstotkov glasov, Milan Kučan 18.755 ali 42 odstotkov glasov, Ivan Kramberger pa 9042 glasov ali 20,02 odstotka. Za člane predsedstva je glasovalo 46.090 volilcev. Oddanih je bilo 45.829 glasovnic, neveljavnih jih je bilo 1964, veljavnih pa 43.865. Kandidati so dobili naslednje število glasov: Ciril Zlobec 21.077 ali 48 odstotkov, Dušan Plut 18.942 ali 43,2 odstotka, Matjaž Kmecl 16.090 ali 36,7 odstotka, Slavoj Žižek 17.993 ali 41 odstotka, Alojz Križman 10.691 ali 24,4 odstotka, Peter Novak 6977 ali 15,9 odstotka, Franc Miklavčič 10.351 glasov ali 23,6 odstotka, Ivan Oman 18.530 ali 42,2 odstotka, Dimitrij Rupel 17.109 glasov ali 39 odstotkov, Boštjan Zupančič 9381 ali 21,4 odstotka, Bogdan Oblak 8784 glasov ali 20 odstot-

tkov in Miroslava Geč - Korošec 9288 glasov ali 21,2 odstotka. Za zbor občin je v prvi enoti glasovalo 22.606 volilcev. Oddanih je bilo 22.359 glasovnic, neveljavnih jih je bilo 1293, veljavnih pa 21.066. Aleksander Ravnikar je dobil 7857 glasov ali 37,3 odstotka, Vitorin Gros 8361 glasov ali 39,7 odstotka in Rastko Tepina 4848 glasov ali 23 odstotkov. Ravnikar in Gros gresta v drugi krog, ker sta dobila največ glasov. V drugi enoti je glasovalo 23.487 volilcev. Oddanih je bilo 23.462 glasovnic. Neveljavnih jih je bilo 1240, veljavnih pa 22.222. Ivan Bizjak je dobil 11.754 glasov ali 52,9 odstotka, kar pomeni, da je bil izvoljen v zbor občin republike skupščine. Gregor Hudobivnik je dobil 5710 glasov ali 25,7 odstotka, Kristina Kobal 1910 glasov ali 8,6 odstotka in Henrik Peternelj 2848 glasov ali 12,8 odstotka. Tu drugega kroga ne bo, ker se izvoli edene, Bizjak pa je dobil absolutno večino.

Škofja Loka

Podatki nisi popolni, vendar odgovarjajo na bistvena vprašanja. V glasovanju za predsednika predsedstva je Marko Demšar dobil 12,8 odstotka glasov, Jože Pučnik 32,4 odstotka glasov, Milan Kučan 35,6 odstotka glasov in Ivan Kramberger 19,2 odstotka glasov. Za člane predsedstva pa so v škofjeloški občini glasovali takole: Ciril Zlobec 46,4 odstotka glasov, Dušan Plut 45,7 odstotka, Matjaž Kmecl 32,7 odstotka, Slavoj Žižek 46,3 odstotka, Alojz Križman 25 odstotkov, Peter Novak 13,9 odstotka, Franc Miklavčič 25,6 odstotka, Ivan Oman 49,4 odstotka, Dimitrij Rupel 41,4 odstotka, Boštjan Zupančič 15,7 odstotka, Bogdan Oblak 21,4 odstotka in Miroslava Geč - Korošec 18,5 odstotka. Za zbor občin so Ločani razdelili odstotke glasov takole: Franc Feltrin 46,7 odstotka, Slavko Gaber 28,3 odstotka, Ida Pečelin 17,8 odstotka in Blaž Kujundžić 7,1 odstotka. Absolutne večine ni dobil nihče. V drugi krog gresta dva z največ glasovi: Franc Feltrin in Slavko Gaber.

Vabil ne zavrzite

Čeprav je že na vabilu za nedeljske volitve napisano, da veljajo vabila tudi za volitve 22. aprila, vas želimo ponovno opozoriti, da vabila shrani, ker jih boste potrebovali na volitvah 22. aprila. Če ste jih že založili ali odvrgli, jih skušajte poiskati!

Tržič

V tržički občini je imelo volilno pravico 11.119 ljudi. Volilo jih je 9726 volilcev ali 87,1 odstotka. Predsedniški kandidati so dobili naslednje število glasov: Demšar 1069 glasov ali 11,3 odstotka, Pučnik 2410 glasov ali 25,4 odstotka, Kučan 3414 glasov ali 36 odstotkov in Kramberger 2580 glasov ali 27,2 odstotka. Glasove kandidatom za člane predsedstva Republike Slovenije pa so Tržičani razdelili takole: Ciril Zlobec 4734 glasov ali 51,1 odstotka, Dušan Plut 3880 glasov ali 41,9 odstotka, Matjaž Kmecl 3394 glasov ali 36,7 odstotka, Slavoj Žižek 3963 glasov ali 42,8 odstotka, Alojz Križman 2138 glasov ali 23,1 odstotka, Peter Novak 1621 ali 17,5 odstotka, Franc Miklavčič 1959 ali 21,2 odstotka, Ivan Oman 4018 ali 43,4 odstotka, Dimitrij Rupel 3405 ali 36,8 odstotka, Boštjan Zupančič 1893 ali 20,5 odstotka, Bogdan Oblak 1828 ali 19,7 odstotka in Miroslava Geč - Korošec 2209 ali 23,9 odstotka glasov. Za zbor občin so dobili tržički kandidati naslednje število glasov: Ivan Kapel 1553 ali 17,1 odstotka glasov, dr. Tone Pretnar 2202 ali 24,2 odstotka, Tone Kramarčič 2650 ali 29,1 odstotka, Frančišek Meglič 1860 ali 20,5 odstotka glasov in Marija Laitinger 830 ali 9,1 odstotka glasov. Absolutne večine ni dobil nihče, zato bo potreben drugi krog med Kramaričem in Pretnarjem, ki sta dobila največ glasov.

Radovljica

V radovljški občini je bilo vpisanih 26.210 volilcev. Skupaj jih je glasovalo 22.591 ali 86,2 odstotka. Predsedniškim kandidatom so Radovljčani razdelili glasove takole: Demšar 2486 ali 11,3 odstotka, Pučnik 5186 ali 23,5 odstotka, Kučan 9331 ali 42,3 odstotka in Kramberger 5075 ali 23 odstotkov. Kandidati za člane predsedstva pa so dobili naslednje število glasov: Zlobec 11.193 ali 51,7 odstotka, Plut 9775 ali 45,1 odstotka, Kmecl 8271 ali 38,2 odstotka, Žižek 9149 ali 42,3 odstotka, Križman 5326 ali 24,6 odstotka, Novak 3842 ali 17,7 odstotka, Miklavčič 4395 ali 20,3 odstotka, Oman 9312 ali 43 odstotkov, Rupel 7906 ali 36,5 odstotka, Zupančič 4218 ali 19,5 odstotka, Oblak 4154 ali 19,2 odstotka in Geč - Korošec 4912 ali 22,7 odstotka.

V glasovanju za zbor občin je Avguštin Alojzij Mencinger dobil 9220 glasov ali 42,8 odstotka, Danijel Marko Bežjak 1943 ali 9 odstotkov glasov, Janko Stušek 4102 ali 19 odstotkov in Jože Dežman 6278 ali 29,1 odstotka glasov. Absolutne večine, potrebne za izvolitev v zbor občin, ni dobil nihče. Zato gresta v drugi krog Avguštin Alojzij Mencinger in Jože Dežman, ki sta dobila največ glasov.

J. Košnjek

Škofja Loka, 5. aprila - Na redni letni skupščini so v četrtek zbrali borce skupščine občine Škofja Loka. Najzaslužnejšim posameznikom so bila podeljena priznanja medobčinskega sveta in priznanja Občinskega odbora ZZB NOV Škofja Loka. Ob tej priložnosti so kritično spregovorili o najbolj aktualnih dogodkih v Sloveniji.

Seveda niso mogli mimo najbolj bolečih dejstev, kot so danes blatenje partizanstva, sprava, črne bukve in podobno. Najbolj pa jih boli, da so pri tem najbolj glasni tisti, ki so z veliko žlico uživali sadove socializma, ki vsa leta žive v blagostaju prav zato, ker so jim to oni, partizani, omogočili. Premalo se zavedajo zgodovinskih dejstev, kaj bi se zgodilo, če bi Slovenci ne nudili odpora in bi, kot so nekateri hoteli, mirno čakali, da velike sile opravijo s Hitlerjem. Če bi vsi mislili tako, mlađi danes ne bi imeli priložnosti niti slovensko govoriti; nekje bi bili v suženjstvu. Res pa je, da bi se v Sloveniji vojna zagotovo prej končala in veliko manj žrtev bi zahtevala, če ne bi bilo domačega domobranstva. Priznati je tudi treba, da nobena evropska država v drugi svetovni vojni ni dobita toliko svojega ozemlja, kot prav Slovenija. Če ne bi IX. korpus zavzel vsega ozemlja do Trsta in Gorice, Primorska danes ne bi bila naša. To so dejstva, ki jim nihče ne more oporekat. Žal jim je le, da so bili, ko se je začela proti njim gonja pod imenom "demokracija", premalo glasni, preveč v defenzivi in javnost je preplavila množica laži in polresnic, da danes mladi dobivajo občutek, kot da je vseh teh 45 povojnih let bilo zmota, tiranija, da ni bilo nič ustvarjenega. Pa se v prvih petindvajsetih letih lahko pohvalimo tudi s 6-odstotno stopnjo rasti razvoja. Vse preveč so se vase potegnili tudi komunisti, so poudarili loški borce; zgodovinska resnica je, da so bili komunisti tisti, ki so povedli narodnoosvobodilni boj, komunisti in skojevci so bili v prvih bojnih vrstah. O tem je bilo v predovolivnem boju od komunistov premalo slišati.

Na letni skupščini Zveze združenj borcev NOV občine Škofja Loka so bila podeljena tudi posebna priznanja najzaslužnejšim posameznikom in nekaterim delovnim in družbenopolitičnim organizacijam. Posebna priznanja Medobčinskega sveta ZZB NOV Gorenjske so prejeli Franc Branišelj, Ivan Harej iz Škofje Loke ter Franc Kovač iz Selca. Posebna občinska priznanja pa so prejeli MARMOR Hotavlje, Odbor skupnosti relejnih kurirjev Gorenjske, Združenje borcev NOV Škofja Loka, Justina Beničič iz Martinj vrha, Maks Bertoncelj in Živka Janovovič iz Škofje Loke, Ciril Lahajnar in Josip Padovac iz Žirov, Polda Fajfar iz Selca, Milena Sitar iz Poljan, Marija Stanonik in Malka Tavčar iz Škofje Loke.

Predstavitev računalniškega projekta Raček

Računalniki prihajajo v šole s pomočjo gospodarstva

Brdo pri Kranju, 6. aprila - Zavod za šolstvo Slovenije je skupaj s podjetjem Altech Ljubljana in Iskra Inženiring Kranj na Brdu predstavil projekt Raček (RAČunalniška EKsplozija), ki naj bi pospešil uvajanje računalništva v šole. Lani so šole na ta način kupile 370 računalnikov in opreme, vredne skupaj okrog 1,3 milijona mark. Pri nakupu so se šole zlasti uspešno povezale z gospodarstvom v Ljubljani in Celju, medtem ko na Gorenjskem, žal, projekt ni najbolje uspel.

Kot je povedal Tomaž Skulj iz Zavoda za šolstvo, bi slovenske šole šele v petih, šestih letih z računalniško opremljeno ujele taje šole, če bi se opremljale po lanskem vzorcu. Seveda bi bil čez šest let velik del računalnikov že iztrošen in lov na svetovni ideal bi se nikoli ne nahal. Skratka, s projektom Raček je Zavod, ki nastopa zgorj v vlogi svetovalca šolam, za katero poenoteno opremo naj se glede na kakovost in ceno odločijo, želel premakniti stopicanje na mestu pri uvajanju računalništva v šole.

Letos je za dobavitelja opreme, ki ju bo priporočil šolam, izbral ljubljansko podjetje Altech z računalniki v nižjem cenovnem razredu in kranjsko Iskro Inženiring z računalniki Sanyo v višjem cenovnem razredu. Oprema računalniške učilnice predvideva deset računalnikov z datoskopom, to je povečano sliko na steno, in tiskalniki.

Pri uvozu računalniške opreme je nastala precejšnja konkurenca, ki tudi pri nas vse bolj niža cene. V projektu Raček so izbrani otrokom primerno trpežni AT računalniki in, kar je tudi pomembno, računalniška oprema ni "ukradena" na črem trgu, temveč legalna, plačana, kar bo otrokom nedvomno dokazovalo, da sta znanje in delo vendarle vrednota, ki ju tudi pri nas znamo ceniti.

Zal pri republiškem komiteju za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturno ni računa, s katerega bi šole dobivale denar za boljšo računalniško opremljeno. Zato je tudi letosnji projekt Raček odvisen predvsem od razumevanja šol z gospodarstvom in njegove dobre volje, pri čemer so možnosti za manjše šole najbrž še dosti skromnejše kot za velike.

H. Jelovčan

Novo ekološko društvo

Biologi za strokovnost

Ljubljana, 6. marca - Že mnogo časa pred pojavitvijo gibanja v zdravo in čisto okolje v laičnih krogih je ekologija delovala v okviru biologije kot njen sestavni del. Prav zato so naši biologi osnovali strokovno združenje, ki je že dober mesec registrirano kot Društvo ekologov Slovenije s sedežem v Ljubljani.

Eden osnovnih razlogov za ustanovitev tega društva je bilo dejstvo, da se na področju biologije niti eno strokovno združenje ni ukvarjalo z ekološko problematiko, čeprav je aktivnost ekologov v Sloveniji dokaj razvijena. Društvo je sicer namenjeno predvsem biologom - ekologom, vendar lahko njej je član postane vsakdo, ki se vključi v uresničevanje društvenega programa.

Clanji društva se ukvarjajo z raziskovalno, strokovno, pedagoško, poljudnoznanstveno in popularizacijsko dejavnostjo na področju raziskav ekosistemov in njihovega varstva. Ena pomembnejših nalog društva je tudi sodelovanje z delovnimi organizacijami, društvami in združenji pri reševanju ekoloških problemov in varstvu okolja. Med drugim društvo skrbi za informiranje, izobraževanje in nudenje mnjen o aktualnih ekoloških problemih in varstvu okolja.

S. Saje

Alpina uspeva premagovati mile zime

V žirovski Alpini so lansko leto končali brez izgube, vendar tudi brez večje akumulacije. Pravijo, da v zadnjih dvajsetih letih še niso poslovali v tako nemogocih razmerah kot lani, saj jih je poleg nezanesljivih pogojev gospodarjenja povzročil tudi izreden padec kupne moči ljudi, temu pa se je pridružila še izredno mila zima, ki je zmanjšala

Iskra Instrumenti Otoče

Odločni koraki po samostojni poti

Otoče, 3. aprila - Iskra tovarna Instrumenti v Otočah pri Podnartu se je lani odločila za samostojnost in se s 1. julijem izločila iz Kibernetike, kar se vse bolj kaže kot pametna odločitev, saj Iskro in Kibernetiko pretresajo strahoviti problemi. Samostojnost pa jim omogoča navezovanje novih poslovnih stikov s tujimi partnerji, resno se že ukvarjajo z ustanovitvijo mešane družbe. Pogovarjali smo se z JOŽETOM JELENCEM, direktorjem Iskre Instrumenti Otoče p.o.

"Že sred lanskega leta ste se odločili za samostojno pot, kako naporna je bila, saj slišimo, da jo je v Iskri težko izpeljati?"

"Organizacijske spremembe so v vsakem primeru povezane s težavami, nekaj jih je bilo tudi pri naši odločitvi, tudi nekaj osebnih zamer, vendar smo se glede na to, da je bila popolnoma argumentirana, v končni fazi le dogovorili, da je to za naše podjetje prava pot."

"Kibernetika na sodišču še ni registrirana kot sestavljen podjetje, imate zaradi tega kakšne probleme?"

"Kot samostojno podjetje smo se registrirali 1. julija lani in takrat sklenili tudi pogodbo, s katero smo opredelili medsebojne obveznosti, zato nas težave v zvezi z registracijo in poslovanjem Kibernetike ne zadevajo več."

"Kakšne so ostale povezave v okviru Iskre, v mislih imam predvsem Iskro holding?"

"Konec leta smo bili v resnih dilemah, naj se in s kakšnim deležem naj se vključimo v Iskro holding, ki je zdaj, kot veste, tudi uradno registrirana, nakar smo tja prenesli 15 odstotkov lastnine, ki nam je Iskra holding vrnila in smo tako kapitalsko povezani. Moram pa reči, da od te povezave prav velikih ugodnosti nimamo, ker smo žal v zadnjem času odvisni predvsem od svojih naporov, ki jih vložimo v dobro poslovanje."

"Torej vam niti ta povezava ne ustreza več?"

"V prihodnje se bomo povezovali s tujim kapitalom, mislim, da bodo to najbolj naravne povezave. S tujimi partnerji, ki bodo pripravljeni vložiti denar v naše podjetje nameravamo ustanoviti mešano podjetje in tako opredeliti tudi lastnino, kar je zdaj v družbenih podjetjih najbolj problematično."

"Kako daleč ste s tem?"

"V kolektivu smo osnovali delovno skupino, ki mora projekt mešanega podjetja s tujim vlaganjem uresničiti do 1. julija, ko naj bi bilo novo podjetje tudi uradno registrirano in naj bi pričelo z delom. V delovno skupino vključujemo tudi strokovnjake svetovalnih organizacij in poslovne banke, da bodo kapitalske povezave čim bolj trdne. Delavski svet je projekt že potrdil, določili smo cilje, ki naj bi jih z njim dosegli. Problem lastnine nameravamo razrešiti tudi z obveznim vlaganjem vodilne ekipe v podjetje ter z možnostjo vlaganja zaposlenih v obliku obveznic v višini 170 tisoč mark, sestavo kapitala pa izboljšati s prilivom tujega kapitala, kar bo zagotovilo tudi konstruktivno sodelovanje tujega partnerja. Z novo organizacijo bomo dosegli boljšo tržno pozicijo, na novo bomo razporedili in razmejili funkcije upravljanja, vodenja in izvajanja, kar je bilo doslej z zakonom o združenem delu zmešano v samoupravljanju. Naredili bomo odprto organizacijsko strukturo za nove ideje in lahko ustavnaljiva nova podjetja. Upravni odbor nove družbe bo mešano sestavljen, odločili smo se že, da bo v njem pogovorni jezik angleški."

"Količno bo vlaganje tuje firme?"

"Štiri potencialne vlagatelje imamo, odločili se še nismo, za začetek bi morali vložiti 450 tisoč mark. Računamo, da bomo po prečiščenju bilanc za 500 tisoč mark imeti lahko prodali, ker ga za poslovanje ne bomo potrebovali..."

"Tega je pa kar dosti?"

"Dosti, del poslovne stavbe v Ljubljani, prodali bi tudi lastnino, ki jo imamo v Kibernetiki, brez težav seveda ne bo šlo."

Na 1,5 milijona mark pa računamo iz razvojnega sklada republike Slovenije, ki je bil oblikovan na zadnji skupščini. Tako bomo kratkoročne vire nadomestili z dolgoročnimi in imeli stabilno finančno sestavo sredstev, kar je pogoj za stabilno poslovanje."

"Med cilji ste omenili tudi boljšo tržno pozicijo?"

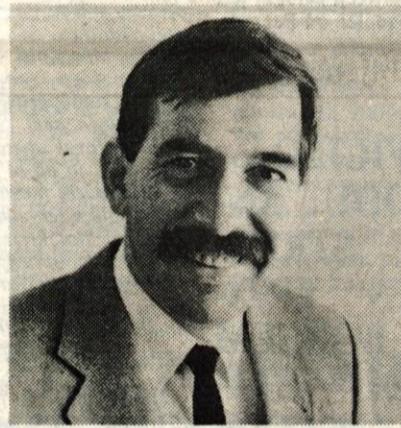
"Tuji partner naj bi na svojem trgu ugotovil, kakšen proizvod tržišče potrebuje, ga definiral, plačal razvoj, ki ga bomo izvedli mi in ga njemu zaračunal v obliku njegovega vlaganja v našo firmo in nato te izdelke tudi proizvajali, tuji partner jih bo tržil na svojem, mi pa na našem in na nekaterih drugih trgih."

"Je torej največji problem trženje?"

"Ne samo naš, v vseh tovarnah realnega socializma."

"Za vas je navkljub Iskra Commercu?"

"Žal moram reči, da zelo malo ljudi v Iskra Commercuvem izvozu pozna naš produkt, na domaćem trgu ga obvladajo, v izvozu pa zelo slabo."

JOŽE JELENČ, direktor Iskra Instrumenti Otoče

"Zato ste že poiskali nove trgovce?"

"V Iskri smo se že lani odločili za razbijanje notranjih monopolov, ki so zavrali agresivnejši razvoj posameznih programov, kar pomeni tudi razbijanje monopolov pri trženju, ki je pogodbeno in na osnovi konkurenčnih elementov, kar lahko vodi k večji učinkovitosti. Moram reči, da sem v Portorožu poslušal koncept razvoja Gorenja, zelo mi je bil všeč, ker so vse poslovne funkcije opredelili na produkt, vključno s poslovodnim kolegijem, kjer nimajo več funkcionalne, temveč izključno produktne organiziranosti. Nimajo več denimo področja za razvoj, za kakovost, za trženje, kar so včasih imeli, ker so ugotovili, da se pri takšni organiziranosti mora podjetniško obnašati le direktor, vsi drugi pa so se skrivali za svojimi resorji. Mislim, da bi morali takšno strategijo prilejati tudi v Iskri, ki v tem trenutku še ni tako definitivno postavljena."

"Je tudi to razlog potresa v Iskri?"

"Mislim, da je."

"Kako ste se v vašem podjetju usposobili za samostojnost, predvsem v kadrovskem pogledu?"

"Priznati moram, da smo imeli v prehodnem razdobju veliko več težav, kot sem jih pričakoval. Nekatere poslovne funkcije smo morali deloma, nekatere pa v celoti organizirati nanovo, v času, ko je bila inflacija najbolj razbohotena, zato smo imeli konec lanskega leta veliko težav, lahko pa rečem, da smo zdaj ustrezeno poslovno organizirani in da trikotnik finance-trženje-nabava, ki je danes strate-

ško pomemben, obvladujemo v celoti. Letošnje najpomembnejše naloge smo že določili, poudaril bi rad, da gremo v ekstremno čiščenje stroškov oziroma v zmanjševanje vseh stroškov, ki obremenjujejo proizvod, kar je seveda boleča stvar."

"Imate morda postavljen odstotek zmanjšanja stroškov na enoto proizvoda?"

"Ne, številke nimamo, zastavili smo si naloge na posameznih delih. Tako bomo denimo sami z računalniško mrežo obvladali poslovno informatiko, ki smo jo imeli doslej v Kibernetiki in se bomo s tem znebili stroška v višini 40 tisoč mark mesečno, boljša pa bo pri informatiki tudi odzivnost. Pri nabavi stroške zmanjšujemo z iskanjem treh konkurenčnih ponudb, kupujemo brez posrednika in gremo v finančno zapiranje s poboti in kompenzacijami, da potrebujemo čim manj dinarjev, ki jih definitivno ni. Število zaposlenih smo zmanjšali, čeprav smo jih ob izločitvi iz Kibernetike nekaj prevzeli, zdaj nas je 520, 15 odstotkov plač bomo izplačali v obliki živilskih kuponov, da bomo potrebovali manj dinarjev. Strateško imamo cilje postavljeni na področju prodaje, finančnega razvoja novih izdelkov, uvajanja organizacije s projektnim vodenjem, skrajševanja proizvodnih časov."

"Kolikšna je zdaj povprečna plača?"

"500 mark, zdaj jih bomo povečali z 10 odstotkov. Cilj je seveda postavljen višje."

"Pri razvoju izdelkov ste bili že zdaj uspešni?"

"Da, sami ali pa v sodelovanju s tujimi partnerji, izhajamo iz tega, da je pri nas razvojna dejavnost cenejša, kot denimo v Italiji ali Avstriji, zato smo na področju razvoja zelo konkurenčni."

"Ker so strokovnjaki slabše plačani?"

"Saj bodo še nekaj časa, pravijo mi, da bi bili s 1.000 ali pa s 1.500 markami zadovoljni, v tujini pa je to plača čistilke. Še nekaj časa bo minilo, da bomo dosegli 3.000 do 5.000 mark plače za strokovnjaka, dotedaj se moramo usposobiti kot podjetje."

"Znanje pa je enakovredno?"

"Tehnično znanje imamo na popolnoma enakovredni ravni, tudi opremo, v kar smo investirali, zmanjkuje pa nam časa, z vsem smo nekako dve leti prepozni, z investicijo smo bili, z reorganizacijo, z novo organizacijo smo."

"Kako ocenjujete aktualne gospodarske razmere?"

"Mislim, da je dinar precenjen že za polovico, ker imamo veliko uvoza, za izvoz nas to manj prizadene, moram pa reči, da imamo ves poslovni proces preračunan v marke, tudi nabavne cene imamo dogovorjene v markah, pa izvozne, tudi plače, zato nas tečaj bistveno manj moti. Pričakoval pa sem, da bodo tudi druga podjetja sledila tako, kot smo mi, januarja smo cene znižali za 30 odstotkov, s 1. marcem še za 30 odstotkov, kdor temu ni sledil, bo definitivno izgubil tržne deleže in konkurenčnost v primerjavi z uvozom."

"Plače s tem realno padajo?"

"Pri plačah so nesprejemljivo visoke družbene obremenitve, za čistih 100 dinarjev moramo plačati še 120 dinarjev, na to smo že opozorili v slovenski skupščini, gospodarski zbornici, sindikatu. Denarja je trenutno največ v republiki in v občinah, saj je v prispevke in davke vračuna na visoka inflacija, ki jo kar naenkrat ni več, preseneča me sprenevedanje, s kakšnim blagoslovom se morajo zniževati, saj so potrebeni sklepi skupščine, prej pa za poviševanje niso bili potrebeni, z letosnjim letom pa so bili ob vseh obljubah o učinkih reorganizacije višji."

"Hkrati pa s prstom kažejo v Beograd?"

"Mislim, da bi morali v republiki v gospodarskem in finančnem smislu voditi veliko bolj samostojno politiko."

M. Volčjak

Managerska šola na Brdu podelila diplome tretji generaciji slušateljev

Znanje je najbolj pošten način pridobivanja dobička

Brdo pri Kranju, 5. aprila - V Centru za usposabljanje vodilnih delavcev so svečano podelili diplome tretji generaciji slušateljev sedmedenskega seminarja za mlade managerje. Prejelo jih je 25 slušateljev angleškega in 12 slušateljev nemškega seminarja.

Sedmedenski seminar za mlade managerje na Brdu je najbolj temeljito managersko izobraževanje v Jugoslaviji, ki poteka na naši prvi, ne pa več edini managerski šoli pri nas. Že tretja generacija je prejela diplome, med angleškimi diplomanti so tudi Aleš Dolenc iz Žirovske Alpine, Milan Dremelj iz Iskra Telekom v Kranju, Milan Kopač iz Žirovskega Kladivara, med nemškimi pa Marko Ručigaj iz tržiškega Peka in Milan Tili iz kranjske Save. V šoli na Brdu nameč managerski seminarji potekajo v angleškem in nemškem jeziku, vendar jih bodo začasno opustili, ker je kandidat in profesorjev za nemške seminarje premalo. Letos tako potekajo le v angleščini, v šoli na Brdu pa imajo tudi Poljaka, prvega slušatelja iz tujine.

Direktorica šole na Brdu dr. Danica Purg je dejala, da prakticirajo evropski model usposabljanja voditeljev, ki ima težišče na vzgoji, pridobivanju stališč in veščin vedenja. Svečanosti se je udeležil predsednik slovenske gospodarske zbornice Marko Bulc, ki je dejal, da šola na Brdu mlade managerje spodbuja k razmišljjanju, da bi svet okrog sebe razumel in ne posnemali. Direktor velenjske rudnika lignita Franc Avberšek, da je znanje najbolj pošten način pridobivanja dobička.

M. Volčjak

Foto: G. Šnik

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Alpina uspeva premagovati mile zime

V žirovski Alpini so lansko leto končali brez izgube, vendar tudi brez večje akumulacije. Pravijo, da v zadnjih dvajsetih letih še niso poslovali v tako nemogočih razmerah kot lani, saj jih je poleg nezanesljivih pogojev gospodarjenja povzročil tudi izreden padec kupne moči ljudi, temu pa se je pridružila še izredno mala zima, ki je zmanjšala običajno prodajo zimske in smučarske opreme. Ob koncu leta so zaradi izpada prodaje izgubili približno 2 milijona nemških mark. Težavne razmere so prebrodili z zmanjšanjem zadolženosti, ki so jo v lanskem letu uspeli znižati za 30 do 40 odstotkov, produktivnost so uspeli povečati za dobre 4 odstotke, investirali so le najpotrebnejše, skrbno so spremljali vsak posel in se izogibali manj donosnih, vse večjo pozornost pa namenjajo kakovosti izdelkov. Za osebne dohodke so januarja lani namenili 900.000 mark, januarja letos pa že 1.600.000 mark.

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Tuja vlaganja v energetiko

Slovenska skupščina bo o razvoju slovenske energetike odločala šele jeseni, ker bo tedaj že strankarsko sestavljena, bo verjetno izbirala med več razvojnimi možnostmi, nedvomno tudi med takšno, ki predvideva bodočo oskrbo brez jedrske energije, pričakujemo pa lahko, da tudi s pomočjo tujega kapitala. Za vlaganja v našo energetiko se namreč že zanimajo Italijani, Avstriji in Francuzi. Začeli naj bi pri zemeljskem plinu, saj bodo konec prihodnjega leta prilegle v Slovenije pritekati znatne količine zemeljskega plina, zanj pa še nimamo zanesljivega, velikega porabnika. Italijani ponujajo izgradnjo 1000-megavatne elektrarne, ki bi z najsodobnejšo tehnologijo iz plina pridobivala električno in toplotno hrkati, postavili pa naj bi jo v Mariboru, kasneje pa še dve, v Ljubljani in v Kopru. Tuji bankirji so pripravljeni podpreti oskrbo večjih mest z zemeljskim plinom iz mestne mreže. Več je tudi tujih ponudb za gradnjo elektrarniške verige na Savi, zanje se zanima avstrijsko, zlasti koroško elektrogospodarstvo, italijanski trust ABB, pogovori pa so napovedani tudi s francoskim elektrogospodarstvom, naša stran pa želi pritegniti tudi Mednarodno in Evropsko investicijsko banko, ki naj bi sofinancirali tudi tehnološko sanacijo treh slovenskih toplotnih elektrarn, kar podpira bavarško-slovenski mešani komite. Italijanska družba ABB pa ponuja visok sovlagateljski delež za postavitev nadomestne toplotne elektrarne v Trbovljah, v zameno bi dobivali polovico elektrike.

ureja Marija Volčjak

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE DA ALI NE

Odziv direktorja Prešernovega gledališča Milana Marinča v Gorenjskem glasu dne 16. 3. 1990 v rubriki »Prejeli smo«, na mojo izjavo v pogovoru z novinarjem Vinetom Beštrom, objavljen v članku »Ugotavljanje stanja« v Gorenjskem glasu dne 13. 3. 1990, vsekakor zasluži pojasnilo. Moja izjava je bila tudi predmet predvolilnega nastopa predsednika združene opozicije Demos Kranj, gospoda Vitomirja Grosa, na okrogli mizi dne 21. 3. 1990.

Z novinarjem Vinetom Beštrom sva se pogovarjala o težki gospodarski krizi kranjskega združenega dela v povezavi s finančiranjem družbenih dejavnosti v letošnjem letu. Povedala sem mu, da bodo 28. marca obravnavani v zborih skupščine občine Kranj podobni finančni načrti družbenih dejavnosti in dejavnosti gospodarske infrastrukture in da so močne zahteve nekatere podjetij za razbremetitev gospodarstva.

Ob oblikovanju podobnih finančnih načrtov Izvršni svet ni soglašal s širtvimi posameznimi dejavnostmi in s tem povezanimi novimi zaposlitvami.

Na tej osnovi sem novinarju izjavila, da je nadaljnja profesionalizacija Prešernovega gledališča v Kranju v prihodnosti vprašljiva. Ta prihodnost je bila mišljena za čas hude gospodarske krize. Sicer pa menim, da je s sprejemanjem podobnih finančnih načrtov v skupščini zagotovljena možnost demokratičnega dialoga med potrebnimi občanov in finančnimi možnostmi kranjskega gospodarstva.

Takega dialoga je bilo v preteklosti pre malo oz. je bil omenjen na posamezna področja družbenih dejavnosti, ker so se delegati v SISomejevali na posamezne dejavnosti, nikoli pa niso odločili o celoti družbenih dejavnosti in o skupni ceni oz. skupni obremenitvi tako BOD kot dohodka in dobička. Sistem stalnih delegatov v novem parlamentu bo omogočil tudi večjo kontinuiteto odločanja.

O tem, ali bo Prešernovo gledališče profesionalno ali ne (ob tem na bi razpravljala o statusu, ki je s strani Republikega komiteja za kulturo ostal nerazčlenjen), nikakor ne morem soditi, temveč bodo o tem odločali Kranjčani preko svojih izvoljenih delegatov v skupščini. Moje osebno mnenje je naslednje:

Prešernovemu gledališču je potrebno zagotoviti take prostorske, tehnične, kadrovske in finančne pogoje (nekaj tega je bilo v zadnjih letih že realizirano), da bodo omogočali uprizanje kvalitetnih gledaliških predstav tako za odrasle kot mladino in čim več gostovanj kvalitetnih drugih gledališč. Profesionaliza-

cije gledališča si ne predstavljam v zaposlitvi 12 igralcev in 22 drugih kadrov (podatek iz elaborata o ustanovitvi PG z dne 12. 7. 1989), pa pa v angažiranju dobroih igralcev drugih slovenskih gledališč za posamezno gledališko izvedbo. Gledališče se takega načina že poslužuje pri režirjanju.

Mislim, da pri tem mnenju med Kranjčani nisem osmisljena, ker sem takrat razmišljala zaznala že pri številnih občanih. Zato želim, da bi novi direktor prisluhnil še komu, ki ni obremenjen z dosedanjim delom v gledališču.

Podpredsednica IS
Amalija Kavčič

NESMRTNO SOVRAŠTVO

(Z nadnaslovom Spet Črne bukve o delu komunistične osvobodilne fronte proti slovenskemu narodu in podnaslovu Pol stoljetja stari ponaredki tokrat služijo novodobnim propagandistom) je bil v Nedeljskem dnevniku, 25. marca, objavljen prispevek Branka Žihrla. V njem avtor objavlja faksimile odlomka originalnega Kardeljevega pisma in odlomek iz drugega pisma, ki ga imenuje ponaredek iz Mladine. Odlomek iz listine, ki ga B. Ž. šteje za originalno Kardeljevo pismo, se glasi:

»... šatba, vendar naj nasproti tema velja isti odnos kot proti prvimi. Ker sta zaveznika dobra, si boste zares lahko pomagali z njima za mnoge stvari.

Končno še nekatere splošne stvari.

1. Belo gardo uničujte neu smiljeno. Ne oklevajte in ne pospušajte. Udarci naj bodo zlasti spočetka taki, da bodo čutili našo moč. Pri tem seveda zapeljane kmete, ki se v naprej javijo in oddajo orožje izpuščajte, toda tiste, ki se bodo uporno borili, postreljajte. Ko boste začutili, da so si partizani priborili rešpekt, potem lahko popuščate celo proti takim, ki so se borili, a dajejo garancijo, da se ne bodo več. Duhovne v četah vse postreljajte. Prav tako oficirje, intelektualce i.t.d. ter zlasti kulake in kulaške sinove!«

2. Udarci po 6. 9. morajo biti del stavka je prečrtan - op. p.)

2. Zaradi večje konspirativnosti nam »(tu se odlomek konča - op. p.)

V pismu, ki so ga objavile Črne bukve in ki ga B. Ž. v Nedeljskem

skem dnevniku razgrinja kot ponaredek iz Mladine, piše:

»... tiste, ki se bodo uporno borili, postreljajte. Duhovne (tu je nekaj prečrano, domnevno besedi »v četah« op. p.) vse postreljajte. Prav tako oficirje, intelektualce i.t.d. ter zlasti tudi kulake in kulaške sinove.

Naš položaj tu je zanič. Če nam ne bo uspelo poboljšati sanja, se bomo morali umakniti. Kam? Misli Ti na to in grad! To vprašanje je hudičev resno za vse nas in ga zares imej pred očmi. Do skrajnosti je treba hiteti (dobesedno za dneve gre!), drugače se utegne zgodi, da bomo s treskom zgremeli.

Na koncu še enkrat povdram; ugled Partije na vojaškem področju je sedaj v Tvojih rokah. Glej, da boš upravičil zaupanje Partije! Želim Ti veliko uspeha v Tvojem novem delu. In pazi na se!

Prisrčno te pozdravlja
Krišto

Ne bom se spuščal v vsebinsko razlagobeh pisem, to je Kardeljevega originala in »ponaredka«, pač pa se bom omejil samo na avtorstvo.

Pred štirimi desetletji sem na Univerzi v Ljubljani študiral zgodovino in pri prof. dr. Milku Kosu tudi pomožno zgod. vedodiplomatico in ker mi je od tega, vkljub letom, še nekaj ostalo, trdim, da je obe pismi, tako prvo, ki ga B. Ž. imenuje Kardeljev original, kot drugo, ki ga imenuje ponaredek iz Mladine, PISALA IN NAPISALA ISTA ROKA.

V obeh pismih je pisava, zlasti v besedilu »tiste, ki se bodo uporno borili, postreljajte. Duhovne vse postreljajte. Prav tako oficirje, intelektualce i.t.d. ter zlasti kulake in kulaške sinove!« popolnoma enaka in za vsakogar, ki misli in ima oči, tudi ista. Ni človeka, ki bi mogel tekočo pisava (scriptura kursiva) ponarediti do take stopnje podobnosti, ki jo imata oba pisma izdelka. V drugem pismu, ki ga B. Ž. imenuje ponaredek iz Mladine, je med besedama »Duhovne vse nekaj prečrano. Zelo verjetno besedi »v četah«, na kar kaže prvo pismo, ki ga B. Ž. šteje za Kardeljev original. Ker gre za dve pismi, ki sta istega avtorja, je mogoče, da je v drugem pismu prečrteane pisne znake prečratal pisek sam ali pozneje kdo drug. Toda obe pismi je pisala ista roka. Do tega spoznanja pride, če pazljivo primerjamo »duktus« pisave in posamezne črke, ki imajo v obeh pismih enake oblike in enake posebnosti. Prepičan sem, da bo do enakega sklepa prišel vsak zgodovinar in vsak grafolog, potem ko bo ova pisma izdelka proučil.

Torej, če je nesporno, kakor meni B. Ž. v svojem prispevku Nesmrtno sovraštvo, da je v Nedeljskem dnevniku prvi ponatisnjeni odlomek iz originalnega Kardeljevega pisma in ima pri

OPTIČKA INDUSTRIJA »GHETALDUS« ZAGREB
TEMLJNA ORGANIZACIJA ZDURŽENEGA DELA
OČESNA OPTIKA MARIBOR
6000 MARIBOR, JUROICEVA 6, TELEFON 27-625

tem kot avtorja v mislih Edvarda Kardelja, po katerem ima Univerza v Ljubljani tudi ime, torej je zagotovo tudi odlomek iz pisma, ki ga B. Ž. imenuje ponaredek iz Mladine, originalni pismeni izdelek Edvarda Kardelja. Gre za dve pismi istega avtorja.

Ugotovitev v prispevku B. Ž., da se v sobotnem tedniku Mladina lahko vsak rojak, ki to želi, prepriča, kako natančna je trditve, da so Črne bukve brošura, zaradi katere je umrl med vojno in po njejmarsikateri Slovenec, me navdaja s strahom in grozo.

Zaradi Črnih bukvez je umrl marsikateri Slovenec in ne zaračunava ukazov Partije?... Zopet je kritisti, ki na zlo pokaže in ne tisti, ki je zlo storil. Slovenskemu narodu je poleg kruha in sprave potrebna tudi moralna prenova.

Stanislav Klep

OPRAVIČILO GOSPODU ANTONU STRITI-HU IN TRŽŠKIM BORCEM ZARADI STALIŠČA GLEDE PRENOVE PA-VILJONA NOB

Opravičujem se, ker sem se nekako nehote in brez primerenega premisleka lotil pisanja o prenovi Paviljona NOB v Tržiču in ob tem natrosil cel kup nesram-

OČESNA OPTIKA MARIBOR OPTIČNI SERVIS KRAJN

Cesta JLA 18 - nasproti porodnišnice

Obveščamo vas, da imamo nov delovni čas:

med tednom - od 8. do 18. ure
ob sobotah - od 8. do 12. ure

PREGLEDI VIDA IN EKSPRESNA IZDELAVA OČAL:

v pondeljek in sredo od 14. do 15. ure
v torek od 15. do 17. ure

Preglede opravljajo zdravniki iz zdravstvenega doma Kranj in Kliničnega centra Ljubljana

Tel.: 22-196

Se priporočamo!

Priznati moram tudi, da ves na predni svet gradi kulturne hrame, v katerih nikakor ne sme manjkati muzej, posvečen zgodovini zadnje vojne s posebnim oddelkom naše NOB.

Tudi do Marka Valjavca sem bil hudo krivčen in skesan priznam, da je res poskrbel, da so tržički šole med najbolje opremljenimi daleč naokrog. V njih ni zagat s prostornostjo, saj ves poteka nemoteno v eni izmeni, učenci dobijo v šolah vse najboljše, in to zastonj, učitelji smo med najmanj obremenjenimi, saj je v oddelkih komaj po 15 učencev, naše učiteljske plače pa so najvišje v republiki. Izjava, da se bo Paviljon NOB prenavljal z denarjem na račun zbirke dokumentov in fotografij iz NOB in da je na Zalem roču šola, katera adaptacija se je končala pri izkopu, je zlobno natolcevanje. Omenjena šola je bila namreč adaptirana takoj ob ugotovitvi, da je premajhna, to je pred več kot 10 leti. Skratka, človeku je treba odpreti oči, kar je meni napravil gospod Stritih, pa takoj vse uvidi.

Izrazit moram tudi svoje strijanje, da je res boljša črno-bela preteklost kot pa siva prihodnost, ki nas zanesljivo čaka, če bomo zanemarili najsvetlejše v naši preteklosti. Brez tega ne more biti ozdravitev gospodarstva, pametne ekološke politike niti Evrope.

V dokaz, kako sem se preobrinil, naj razložim, da sem pred časom nameraval pisati tudi o višini sredstev, ki jih dobi tržička ZZB in napraviti primerjavo s sredstvi, ki jih dobijo naše krajevne skupnosti. Toda takoj skesan v spreobrnjen tega ne morem storiti, ker se mi srce trga. S. P.

le, tako da jim ne more bližu ne voda ne prevelika vročina. Zrak lahko kroži pod kočo in kritino. Tako ustvarja izolacijsko pregradno, ki hladi kočo. Po vaški ulici prihajajo sloni. Na slonu sedi gojnač. Obstanemo. Priteče Tom. »Umaknite se,« kriči, »ali ne vidite slonov?« Stojimo. Ne zavedamo se nevarnosti, tako nas prevzema prizor. Sele zdaj mi je šinilo v glavo, kako naš domači napredni svet, to je avantgarde, gleda in opredeljuje zgodovinski pomen NOB. Če malo pomislim, se spomnim, da so mi tudi tuji, ti so v glavnem napredni, vsi po vrsti priznavali NOB in prepričani sem, da bi bila prav NOB lahko naš zaščitni znak na poti v Evropo, morda že pred letom 92.

Opravičujem se tudi, ker do slej nisem vedel, kako priznava NOB nekdanji in sedanji napredni svet. Sele zdaj mi je šinilo v glavo, kako naš domači napredni svet, to je avantgarde, gleda in opredeljuje zgodovinski pomen NOB. Če malo pomislim, se spomnim, da so mi tudi tuji, ti so v glavnem napredni, vsi po vrsti priznavali NOB in prepričani sem, da bi bila prav NOB lahko naš zaščitni znak na poti v Evropo, morda že pred letom 92.

Gledamo, kako se pripravljajo slone za jezo. Na hrbi jim nameščajo posebne sedeže. Nato jih zvrstijo ob leseni ploščadi, da lahko sedemo na slonje hrble. Nenavadni občutek je, ko stopiš na slona. Pod nogami se premika koža. Sedem na sedež. Karavana slonov zapušča vas. Ozrem se. Po dva sedita na slonu, sloni stopičajo eden za drugim po slonji stezi. Potok preseka stezo. Zabredejo v potok. Z rilci srkajo vodo in jo nato prhajo po svojem trebuhi. Pri tem pa izdatno nemočijo tudi nas. Nekaj časa potrebujemo, da se tegă navadimo. Skozi bambusov gozd se slonja cesta dviguje proti goram. Pokrajina se spremeni. Pusta pokrajina brez dreves, golicavje, ki čaka deževja. Pod nogami slonov se dviguje prah. Strmina je vse hujša. Sloni z rilci lovijo ravnotežje. Z njimi se opirajo na tla, nato iščejo oporo za nogo v strmem bregu. Držim se za sedež. Postaja me strah. Moja usoda je povezana s slonovo. Če se bo spotaknil, se bo zvrnil in me pokopal pod seboj. Oddahnem si šele, ko smo na vrhu strmine. Prelaz je visoko v hribih. Od tu se vidi višavje: hribovje se širi prav do obzorja.

ALEKSANDER ZALAR ZLATI TRIKOTNIK

Vaški враč, ki se dobro razume na duhove, je pomembna vaša osebnost, je takoj za vaškim starešino. Vaški starešina je poglavar vasi. Predstavlja vaško skupnost, sprejema tuje, predstavnik oblasti, z njimi se pogovarja, gosti goste. Plemenita pa imajo tudi svet starešin.

Tajska vlada za gorska plemenita ni imela dosti posluha. Leto 1959 pa je bilo tudi zanje prelomno. Takrat je tajska vlada ustavila Nacionalni komite za gorska plemenita. Kasneje so se za ta plemenita začele zanimati tudi druge ustanove, npr. Organizacija združenih narodov in razne prostovoljne organizacije. V odnosih do gorskih plemen se je tako marsikaj premaknilo. Sedanja tajska vlada želi ta plemenita izenačiti z drugimi prebivalci Tajske in ohraniti njihove navade in običaje. Ker nimajo razvitega nit zdravstva niti šolstva, je pred tajsko vlado še težko in zahtevno delo.

REKE SO CESTE V DEŽELO MAKĀ

Že uro dolgo se vozimo po reki. Plujemo proti toku v notranjost dežele, vse dlje od mest in vasi v deželu, kjer žive gorska plemenita, v kraju, kjer le slonje steze povezujejo posamezne gorske vasi. »Reke so ceste v deželu makā,« mi pravi čolnar. »Brez njih bi bil dostop do teh krajev nemogoč.« Motorni čoln ima plito dno. Kmalu spoznam zakaj. Pred nami nenadoma zakipi voda. »Podvodne čerje,« pravi čolnar in se jim še zadnji hip izogne.

Na slonih skozi džungle in doline vse dlje od civilizacije...

Janez Eržen in Lutkovna skupina iz Besnice

PRIZNAM, RAD IMAM LUTKE

Zlati znak Svobode, ki ga je od Zveze kulturnih organizacij Slovenije pred kratkim prejel Janez Eržen za svoje dolgoletno delo na kulturnem področju, je seveda priznanje za ves dosedanji trud na tem področju. Toda v tem okviru je prav gotovo lutkarstvo tisto, kar je Janeza Eržena z njegovo lutkovno skupino v zadnjem času še najbolj postavilo v ospredje.

Za vse lutkovne predstave, kolikor jih je pač nastalo v šestih letih obstajanja Lutkovne skupine Besnica, naj bi bile "krive" članice te skupine. Nenehno naj bi nadlegovalo svojega vodjo Janeza Eržena; komaj ustvarijo eno lutkovno predstavo, ki kot po pravilu vedno tudi uspe, tako da z njo prekrirajo slovenske kraje po dolgem in počez, ne izpuščajo nobenega republiškega lutkovnega srečanja - tako dobri so pač! - skočijo na festival v tujino in še kaj: ko bi si človek hotel oddahniti, imeti malo miru, pa te lutkarice zahtevajo spet nekaj novega. Ti pa sedi, išči kakšno pametno literarno predlogo, in ko jo najdeš, vklopi domišljijo in rodite lutke, jih naredi, razdeli vloge, vadi s skupino, da bo spet s predstavo razveseljevala otroke.

Tako nekako bi rad z gorovjenjem speljal v druge vode vsakogar, ki bi Erženu hotel merititi njegov odnos do lutkarstva. Za to, da je sploh zašel med te nenavadne ljudi, ki se s lutkami v rokah trudijo, da spravljajo v smeh in jok, v jezo, v pritrjevanje, in vriskanje polno dvoranovo otrok, je bil kriv neki seminar in to že pred leti. ZKO Slovenije je organizirala seminar za organizatorje gledališke dejavnosti, ob tem pa so prikazali še tri različne lutkovne produkcije. In to je bilo dovolj, da je "strup" zlezel pod kožo.

"Bil sem presenečen, koliko možnosti izražanja imajo lutke, videl sem izražanj, kot jih skoraj ni mogoče predstaviti na gledališkem področju.

Razstava v kranjski Mestni hiši

BOGASTVO JUGOSLOVANSKIH ARHIVOV

V Stibriščini dvorani Mestne hiše v Kranju je do 17. aprila 1990 odprta razstava, ki želi prikazati pomembno zgodovinsko sporocilo in umetnostnozgodovinsko bogastvo, ki je shranjeno v jugoslovenskih arhivih. Pripravila jo je Zveza arhivskih delavcev Jugoslavije z namenom, da razstava obiše nekatera pomembna jugoslovanska mesta. Od oktobra 1989 razstava potuje po Sloveniji in se je te dni ustavila v Kranju, kjer je sedež gorenjske enote Zgodovinskega arhiva Ljubljana.

Razumljivo je, da zaradi varnosti, razen na premieri predstavitvi v Beogradu, niso razstavljeni originalni dokumenti, ampak odlične barvne fotografije dokumentov.

Razstava je koncipirana kronološko, tako najstarejši predstavljeni dokument, ki ureja posestne zadeve nekega samostanova iz okolice Zadra, nosi letnico 986, zaključni dokument pa je deklaracija beograjske 1. konference neuvrščenih držav iz leta 1961.

Na razstavi je mogoče videti listine in pečate kraljestev, držav in številnih ustanov, ki so se v zgodovinskem razvoju oblikovali na območju današnje Jugoslavije. Poleg dokumentov tedanjih uradnih

ustanov so zanimivi primeri dopisovanja med Vukom Stefanovičem Karadićem in slovenskim jezikoslovcem Jernejem Kopitarjem, predstavljeno je pismo znanstvenika Charlesa Darwina, ki je shranjeno v arhivu Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, prav tako pa so zanimive npr. starejše fotografije nekaterih jugoslovenskih mest, zemljepisne karte preteklih stoletij, potni list Petra II. Petrovića Njegoša itd.

Ob ogledu dokumentov se srečamo s pisano paleto jezikov in pisav, v katerih so dokumenti napisani. Poleg jezikov jugoslovenskih narodov in narodnosti so dokumenti napisani še v latinščini, nemščini, turščini in angleščini. Napisani pa so v štirih različnih pisavah, to je v nem-

ški gotici, latinici, cirilici in arabski pisavi.

Vsa ta dejstva dokazujo pisano zgodovinsko pot, ki so jo prehodili v Jugosloviji živeči narodi, in prav to je nujno upoštevati pri kreiranju sožitja med številnimi jugoslovenskimi narodi.

Na koncu razstave, za katero je izbor dokumentov prispevalo tudi nekaj slovenskih arhivov, smo za ilustracijo dodali še nekaj zgodnejših listin, katerih vsebina se nanaša na mesto Kranj.

Klub temu da v Stibriščini dvorani kranjske Mestne hiše zaradi razmeroma majhnega prostora nismo uspeli predstaviti razstave v celoti, menim, da je izbor dokumentov veren odraz neprecenljivega kulturnega bogastva, ki je zaradi družbenih malomarnosti in zapostavljanja arhivske službe velikokrat shranjeno v neprimernih prostorih.

Janez Kopač

Naše razmišljjanje

MLADI PEVCI IN OSTALI

Na prvak minulem dvodnevнем pevskem srečanju najmlajših pevcev v Kranju in v Cerkljah se je zvrstilo pet najst zborov. Kakšen ogromen pevski potential, koliko pevskega truda, garaškega dela pevovodij; ali pa bo med njimi tudi dovolj pevcev za odrasle pevske zbere? Ali se morda ne bo nadaljevala praksa zadnjih let: med otroškimi pevskimi zbori in odraslimi zbori ni vmesnega vezneg člena. Na osnovnih šolah pevski zbori na mreč sodijo v obvezni del učnega programa. Z uvedbo srednjega usmerjenega izobraževanja pa so s srednjih šol pevski

zbori domala izginili. Vsa leta doslej pa so bili prav ti zbori nekakšna pripravljalka za vstop v odrasle pevske zbere. Vanje zdaj redkeje zaidejo mladi pevci, večino zbara sestavljajo pevci, ki se bližajo zrelim letom.

Zares škoda, če se ne bi pevsko raven prelivala dalje in neve oblike pevskega izražanja. Kranjski pevski festival je bil namreč po oceni strokovne ocenjevalke Majde Haubtmannove iz republike ZKOS letos boljši od lanskega tako, po izbiri programa in po pevsko izpodneni plati sploh. Ob tem so se sicer pokazale že sta-

re slabosti, ki pa največkrat temeljijo na marsikdaj preveč ravnuočnem odnosu šol do pevske dejavnosti. Se dobro, da ni povsod tako: na nekaterih šolah znajo namreč svoje pevovodje tudi primerno spodbujati, da mlade pevce lahko pripravljajo za nastope ne le na šolskih, pač pa tudi na prireditvah izven šole. Takšno nastopanje, ki ne diši po šolski obveznosti, pa seveda utira pot otrokovemu spoznaju, da je lahko prepevanje v zboru tista prijetnost, ki jo kaže obdržati tudi še, ko nehamo gultiti šolske klopi.

L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši razstavlja slikarka Klementina Golič. V Mestni hiši sta na ogled dve razstavi: Bogastvo jugoslovenskih arhivov in na razstava gorenjskih, goriških in pomurskih likovnikov Pogledi na aktualnosti.

V Mladinski knjigji razstavlja akad. slikar Henrik Marchel.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava likovnih del Janeza Boljke, Martina Avsenika, Dore Pestenjak, Domna Slane, Hamida Tahirja in Jake Torkarja.

V Kosov graščini bo jutri, v sredo, ob 16. uri na sprednu ura pravljic - poleg pravljice bo še lutkovna igrica.

BLEĐ - V galeriji Mozaik Almira grad Grimše razstavlja akad. slikar Janez Knez.

V etnogaleriji Skrina v novem trgovskem centru je na ogled prodajna razstava mehiškega naivnega slikarstva.

RADOVLJICA - V knjižnici A. T. Linharta bo danes, v torek, ob 19.30 Jože Hudeček razpravljal na temo Ali smo pametni dediči.

SKOFJA LOKA - V galeriji ZKO - Knjižnica razstavlja slikar Milan Obradovič iz Domžal.

FILMSKO GLEDALIŠČE

Kranj - Spomladanski del filmskega abonma se počasi že izteka. Ta teden je na sprednu ameriški film - grozljivka Kravovo preprosto, avtorsko delo bratov Cohen. Gre za preztri prvenec, ki pa je svojo vrednost najprej potrdil v evropskih in še nato v ameriških kinematografi. Ljubiteljem grozljivk se obeta film mračne atmosfere, v katerem ne manjka izbruhoval mučnega nasilja, bolestnih domislic in vsega mogočega mrvjarjenja.

L. M.

VINILNE NOVOSTI

Pred kratkim smo v informativnem zapisu o ljubljanski Založbi kaset in plošč že najavili nekatere novosti, ki so ali bodo prisile v trgovine s ploščami, danes (licenčni) seznam dopoljujejo. Naj bo tokrat merilo zapisa širše poznavanje posameznih glasbenih projektov pri nas. Tako najprej omenimo analogno ploščo skupine Bonham The Disregard Of Timekeeping, ljubitelji The Psychedelic Furs si lahko postavijo na gramofon izdelek z naslovom Book Of Days. Nadalje sledimo Eddiejeu Moneyju z njegovimi velikimi uspešnicami (Sound Of Money). Lovverbry so bogatejši za ploščo Big Ones, Aerosmith za "živo" Classics II. Erasure prisegajo na Wild, Neil Diamond na The Best Years Of Our Lives. Večni romantičar Julio Iglesias je pravil zmes glasbe šestih dežel (Raices), posebej pa velja ob takratnih izidih ZKP RTV Ljubljana opozoriti na ploščo Barbre Streisand A Collection. Kdor namreč prisega na njeno glasbo, potem ima sedaj v enem kosu kup njenih kvalitetnih pesmic (Woman In Love, Memory, Somewhere...).

V. B.

RAZSTAVA V IZLOŽBAH

Kranj - V okviru 35-letnice delovne organizacije Elitna Kranj je aranžerska skupina sodelovanjem etnografskega oddeшка Gorenjskega muzeja in ob zavzetosti kustosinja Anke Novak ter restavratorce Marjanca Jegliča že štiridesetih izvedla aranžman z vključevanjem likovnih in etnografskih del v 21 Elitevinih izložbah v mestu Kranju. To pot je poudarjal na slovenskih šegah in navadah ob velikonočnem času. Za Elitevine aranžerje so običajni in posamezni trenutki v življenju in dogajanju svojevrsna stalnica. Tokrat, pred velikonočnimi prazniki, so izložbe opremljene s kravatami (Svilanit) in drugimi slovenskimi oblačili, povezali s časom, ko so gospodarji svoje delke, hlapce, otroke (in tudi zase so poskrbeli) slovensko oblikeli.

PO POTI SPOMINOV

Radovljica - Knjiga Po poti spominov, ki jo je pripravil uredniški odbor zbornika radovljiške občine pri občinski konferenci Socialistične zveze, ima 343 strani in je posvečena 45-letnici zborna odposlanec slovenskega naroda v Kočevju. V okusni opremi in tisku jo je natisnila v 2000 izvodih Knjigoveznica-tiskarna Radovljica. Največ zaslug za zbornik gre predsedniku uredniškega odbora in avtorju Alojzu Kosu iz Lesc, v strokovno pomoč pa mu je bil zgodovinar Jože Dežman iz Gorenjskega muzeja v Kranju. V knjigi je več kot 100 fotografij, naslovnik pa je izdelal akademski slikar, bohinjski rojak, Črtomir Frelih. Knjiga stane 110 dinarjev, interesi enti pa lahko denar nakažejo na žiro račun občinske konference Socialistične zveze Radovljica številka: 51540-678-81729 s pripisom "zbornik".

(jr)

Razstava v fotogaleriji Slovenije

VSTAJENJE V BERLINU

Tržič - Predstaviti Berlin v času, ko prebivalci vzhodnega dela svobodno odkrivajo zahodni in obratni, pomeni, da se dogodki in osebe, ki so predstavljeni na razstavljenem gradivu, selijo iz realnosti, ki je v začetku 1989 leta izgledala še enako grozljivo na razstavljenih plakatih in kseroksih, in se selijo v zgodovino.

Namen te razstave, retrospektive dogodkov v edinem vojaško okupiranem mestu v Evropi, je opozoriti na imaginarnost dejaj, kot je obzidava in razdeljenost bivše in bodoče nemške prestolnice. Berlin je danes toliko nemški, kot je Celovec slovenski. V letih betonske osamitev zahodnega dela mesta (1961 - 1989) je ta premogel toliko ustvarjalnosti, da se je razvil v center drugačemislečih, ki so ob zidu razvili obliko življencev, ki bi ji težko oporekali izvirnost, in ki so svoje neodobranje in nemotč nad potekom dogodkov v mestu izrazili na 165 km dolgem grafitem platu - zidu.

Robert Kozamernik je s svojim razmišljjanjem, tenkočutnim izborom plakatov, kseroksov in lastnimi fotografijami, ki nimajo drugih pretenzij kot zgolj dokumentirati evforijo do gajanja ob berlinskem zidu, uspel ustvariti celoto, ki se razmišljajočemu človeku lahko zazdi kot svet iz sanj. Dokumentarnost fotografije, ki je osnova tudi plakatom in kseroksom, ga vrne v realnost. Grenak priokus pa ostane in opozarja.

Božidar Šinkovec

ureja LEA MENCINGER

Pirhi - malo velikonočno veselje

Naredimo pisanice

Na pravkar končanem sejmu Alpe - Adria so se predstavile številne turistične agencije z vsemi mogočimi obeti za potovanja in počitnice. Integral iz Črnomlja pa je pozornost pritegoval s svojimi Belokranjskimi v narodnih nošah, ki so na sejmu prikazovale stare belokranjske običaje, predenje lanu, tkanje s sttvami in barvanje slovenskih belokranjskih pisanic. Prijazna Marija Trdič iz Pribinice pri Adlešičih je bila takoj pripravljena obrazložiti, kako nastajajo nene prelepé belo-črno-rdeče pisanice.

Zapisanje potrebuje leseno držalo z luknjico na koncu, kamor vtaknemo mali lijček. Navadno so ga izstrigli iz dna kovinske škatlice paste za čevlje ali kreme za roke. Oblikovati ga je treba tako, da ima spodaj malo luknjico, skozi katero odteka vosek na jajčno lupino. Za risanje pisanic potrebujemo medeni vosek. Po delčkih ga vlagamo zgoraj v širši del lijčka, konico lijčka segrevamo na sveči in pojavljubo rišemo po jajčni lupini ornamente, rožice, kar si pač zaželimo. Kjer smo nanesli medeni vosek, se ne bo prijela nobena barva več. Tam bo jajčna lupina ostala bela.

Da pa dobimo še drugo barvo, je treba zdaj jajce obarvati. Navadno so jih po prvem risanju Belokranjski skuhali v čebulnih listih, da so bili rdeče rjavi. Ko so jajca prvič obarvana, pride na vrsto drugo risanje. Zdaj poljubno rišemo po rdeči podlagi. Ko je tudi drugo risanje končano, jajca vložimo v temno barvo, črno ali zelo temno rjavo. Zdaj se bodo obarvali le še tisti deli, ki se jih ni dotaknil medeni vosek. Jajca na koncu vzamemo iz barve, osušimo na časopisnem papirju in premažemo s koščkom slanine.

Ce hočete, da boste pisanico ohranili za dlje, surovo jajce izpraznite; s šivanko naredimo luknjico na obeh koncih in vsebinu pojmem ali izpihнемo in se ga šele potem lotimo s "pisacem".

Lepi pa so tudi pirhi z zelenjem, cvetovi. Naredimo jih čisto preprosto. Naberemo primerne drobne lističe, cvetove trobentica, delčice in podobno. Vzamemo stare najloni elastične nogavice, z njimi trdno prevezemo na jajce položene lističe, na enem koncu stisnemo skupaj, zavežemo z nitko, odrezemo s škarjam jajce od nogavice in jajce vtaknemo v vodo, v katero smo dali nekaj pesti čebulnih listov. Ko so vsa jajca tako pripravljena, jih damo kuhat skupaj s čebulnimi listi. Vra naj počasi, na malem ognju, da ne bodo popokala. Po deseti minutah vrenja jih odstavimo in pustimo, da se v čebulni vodi ohladilo. Nato jim odstranimo nogavicu in liste in pred nami bodo pirhi, ki jih bomo najbolj veseli, kajti bodo delo naših rok. Lepi pa so tudi pirhi, če gladka jajca skuhamo v čebuli in nato nanja napejimo slikanice. Pri takih pirhih se nam ni treba bati kemikalij, kot je to primer pri barvah.

Naravna barvila so vedno najbolj priporočljiva. Dr. Kuhar, znan slaveni etnolog, v zadnjem Naši ženi priporoča tako naravno barvanje. Rumene odtenke dobimo, če kuhamo krajsi čas suhe čebulne ovojne liste, žafran, žoltnjak ruj. Rdeče odtenke dajo dolgi kuhami ovojni listi rdeč čebule, rdeča prazljika, kis, bročeva korenina, sandalovina, rdeča pesa (če ji dodamo nekaj galuna, dobimo temno rožnato barvo). Rjava bodo jajca, če dodamo čebulnim listom žlico soli, kavo, črn čaj ali pa zelene orehove lupine. Modro-vijoličaste odtenke da košenilja, modre modra prazljika ali slezov čaj, zelene pa špinatni sok, koprivne korenine in listi bršljana ali listi artička.

Dr. Kuhar svetuje, da jajca najprej v trdo skuhamo. Za barvno koplje stresemo zvrhano žlico izbranega zelišča oziroma zdrobiljenega lesa ali korenine v liter mrzle vode. Najprimernejša je velika posoda iz nerjavečega jekla, ker jo je najlažje očistiti. (Navadno v ta namen gospodinje uporabljajo kakšno slabko, že obtolčeno posodo, ki je ni škoda). Vodo segrejemo in kuhamo na majhnem ognju 20 do 30 minut. Les in lubje mora potem ostati v vodi čez noč in pred barvanjem je treba vodo še enkrat kratko segreti.

MORDA NISTE VEDELI

Največji obrok hrane predstavlja pečena kamela, s kakršno posrežejo gostom na beduinskih svatbah. Riba napolnijo s kuhanimi jajci, jajcami vložijo v kuhanega piščanca, z njim napolnijo jagnje in ga opečajo na ražnu, nakar ga vložijo v kamelo in vse skupaj spečejo.

Zelena pesem

Tovarne in dimniki
krasijo že več let
Škofo Loko
in vresnji svet.
Hiše nadomeščajo cvetice,
drevesa pa so zamenjale
stolpnice.
Namesto gozdov
tovarne stojojo,
namesto cvetov
se dimi valjajo.
S čim bomo naravi pomagali,
da se ne bomo v blatu valjali,
le kako, le kako,
razmišljam, kaj z nami bo.
Miha Žebre, 6. c r. OŠ Ivana
na Groharja Škofo Loka

Moja pot v šolo

Moja pot v šolo je dolga tri kilometre. Mama to pot prehodi v tri četrti ure, jaz pa potrebujem več časa. Med potjo se velikokrat ustavim. Vse me zanima. Opažujem žabe, ribe, srne in srnjake pa tudi veverico sem že videl. Celo pot je toliko zanimivega, da preprosto zamudim pouk.

Rok Mijatovič, 2. r. Davča

Prešernov gaj

Hodim po sivi prašni poti. Stopam po Prešernovem gaju. Ne sama. Z mano je kar nekaj prijateljev. Ker pa smo zelo dobre volje, naredimo velik greh. Spomenik je zdaj že lepše okrašen, še bolj zanimiv kot prej. Rdeča črta, ki smo jo narisali na pesnikov spomenik, je kakor da bi zabolli v njegovo trohnelo truplu oster, smejoč nož. Črta ali spominek na njegovem spomeniku je zame grd, nesramen zmazek, a vendar smo se zasmajali, ko smo odšli.

Ne morem spati. Mislim na rano. Ponoči se zbudim iz sanj, morečih sanj. Kdaj bo konec te noči? Dani se. Vstanem in se odpravim v Prešernov gaj. V roki imam krpo, mokro in hladno, pa vendar: bo zbrisala tisto krvavečo rano? Bršlem jo kakor nora, čistim ta greh, da le ne bo nič več videl. Končano je. Počasi se vrnem domov, na obrazu mi žari nasmej.

Hodim po sivi prašni poti. Stopam po Prešernovem gaju. Ne sama. Z mano je kar nekaj prijateljev. Stopamo mimo spomenika. Ko smo že mimo, se ozrem in rečem: nikoli več!

Mojca Langerholc, OŠ Staneta Žagarja Kranj

Obetajo se nam novosti v kulinariki

Prihajajo zajčki

Že nekaj mesecev gorenjske gospodinje lahko opazijo obogatitev mesnih vitrin posebno po samoposrednih živilskih trgovinah kranjskih ŽIVIL, pa tudi v nekaterih drugih. Pojavili so se namreč zajčki. Zajče meso nam ne neznamo, saj v povojnih letih, ko ni bilo dobiti mesa, skorajda ni bilo hiše, ki bi ne imela vsaj nekaj zajčkov v drvarnici. Zadnja leta so se spet pojavili reje kuncev. Nekateri redijo kunce zaradi kož, drugi pa pretežno zaradi mesa, kajti prehrambeni strokovnjaki ugotavljajo, da je kunde meso najbolj zdravo od vseh vrst mesa. V primerjavi s piščancim, puranjim, svinjskim, govejem, telečjem in konjskim mesom ima največ beljakovin in takoj za teletino najmanj maščob, zelo malo cholesterolja, hkrati pa dokaj visoko energetsko vrednost. Zaradi vseh teh kvalitet je lahko prebavljivo in ga zdravnik posebej priporočajo srčnim bolnikom v vsem, ki imajo predpisano dietno prehrano (posebej za sladkorne bolnike).

V trgovine Živil prihajajo ti kunci s kuncje farme MANDI v Šentjurju pri Celju preko Merxovega mesarstva Jurij, prav tako v Šentjurju. A kaže, da smo Gorenje pri vseh teh novostih kar malo "cagavi". Še vedno bolj zaupamo piščancu kot zajčku. Morda se nam zdi predrag, 1 kilogram stane okrog 85 din, piščanca pa le okrog 40 din. Vendar zajčjega mesa ne smemo primerjati s piščancim, temveč prav zaradi njegovih kvalitet s telečjem mesom. Ne imejte tudi predsdokov pred zajci s farm. Prav tako ti zajci dobivajo naravno hrano - noben zajec ne bi jedel umetne hrane! - le industrijsko je oblikovana v brikete, v kate-

... da majhne
stvari postanejo
VELIKE ...

JEDI IZ KUNČJEGA MESA
PO MERI
SLADOKUSCEV

PROIZVODI ZA INGENIRING, PROIZVODNJO,
TRGOVINO IN SLADOKUSCEV
Tvorca 2
03230 ŠENTJUR
tel. (061) 744-042

rih so stisnjeno seno, lucerna, žito, otrobi, soja in podobna hraniila. Skratka zajčki, kot bi jih vzel iz domačega zajčnika. Na trih prihajajo težki od 1 do 1,3 kg, torej mladi, primerni za vse vrste priprave.

Gospodinje se redko odločajo za nakup zajca tudi zato, ker ga morda ne znajo pripravljati. Tudi na to so mislili pri firmi MANDI. Pripravili so celo vrsto zanimivih receptov za pripravo zajčjega mesa, skupno z Živili pa so pred dnevi povabili v grad Hrib v Predvor poslovodje na pokušino zajčjega mesa. V Predvor je ta dan prisel v goste tudi znani celjski kuhan Marjan Sorčan, vodja kuhinje v blagovnem centru Merxa v Celju, ki je dolgo let kuhal v sloviti Turški macki, in skupaj s pomočnikom Andrejem Pisancem ter domačimi predvorskimi kuhanji pripravil zajčke na več načinov. Gostje so lahko pokusali poljnogenega kunca, v divjadiški omaki, kuncje zvitke s slanino, ovretka, kunca, omako iz kuncje jetrc in še kaj. Vse skupaj so zaliili z briškimi vini in nazadnje še s Slovinovim najnovejšim penečim vinom Valvasor.

Marjan Sorčan, Tončka Glavan, Anton Gjuran in Andrej Pisanec so prejšnji torek v gradu Hrib v Predvoru pripravljali zajče dobrote.

Recepte za pripravo kuncev smo dobili iz prve roke in vam jih bomo, drage bralke, naslednjih tednih podrobno predstavili. Prepričana sem, da boste potem na zajče v vaši samoposrednici drugače gledale. Danes pa naj vam že posredujem prvi recept, ki smo ga morda še najbolj vajene.

Marinada

Pred pripravo kuncje mesa je priporočljivo kunca celega ali razkosanega, pustiti najmanj dve uri v marinadi (kvaši).

Pripravimo jo iz soka ene limone, večje narezane čebule, nekaj narezanih strokov česna, na kolesce narezane korenja in začimb (lovorov list, poper v zrnju, timijan). Po želji lahko kunca mariniramo tudi čez noč.

Polnjen kunec

Za 4 osebe potrebujemo 1 kunca, 1,5 dkg kruha, 0,5 dkg čebule, 2 jajci, 1/2 dl olja, 1 dl piva, peteršilj, sol, poper, moko, gorčico, česen. Čas priprave: 30 minut Čas pečenja: 90 minut

Kruh narežemo na majhne kocke in ga namočimo v mleku. Na maščobi preprazimo čebulo, drobno narezano kunco drobno vino in malo česna, primešamo kruhu, dodamo jajca, sesekljani peteršilj, sol, poper in malo moke. Nadev dobro premesamo, lahko pa mu dodamo tudi malo kuhanega graha in korenčka zaradi lepšega videza.

Kruna nadevamo v trebušno votlino, nato mu votlino zašljemo. Pečemo ga počasi in ga ves čas polivamo z mešanicu olja, piva, popra in soli.

P.S. Morda vas zanima, kje vse se danes na Gorenjskem že dober kunci? V Kranju v Živilih na avtobusni postaji, na Zlatem polju, pri Petrčku, pri Vodovodnem stolpu, v Globusu, v Delikatesi na Maistrovem trgu, vseh štirih centrih Živil na Planini, v marketih v Britofu, na Kokrici, v Naklem, Čirčah. V Stražišču jih imajo v Emonini samoposrednici in Zapravljevku, v Škofji Loki na Namu in Novem svetu, v Tržiču pri Mercatorju na Deteljici, v Radovljici v Predtrgu in v marketu nasproti Črpalki, na Bledu pri Živilih v centru, na Jesenicah v Kaštah 2, 3 in 4, v vseh večjih prodajalnah Delikates in v Emoni, v Kranjski gori se dobijo v supermarketu in Delikatesi in v Mojstrani v Delikatesi.

ureja DANICA DOLENC

Kdo so zeleni?

To so tisti, ki se zanimajo za naravo in čistočo v njej. (Mami)

Kdo pa so to? (Klemen)
Misliš tiste v Ljubljani? Za druge ne vem. (Davorin)

Ti se nisi dovolj zrel, da bi to razumel. (Stara mama)
Ne vem. (Sosed)

To so tisti, ki se zanimajo za zdravo naravo in okolje. (Miro)

To so tisti, ki nosijo zelene hlače. (Damir)

To so tisti, ki se zavzemajo za naravo in skrbijo z njo. (Andrejka)

Misliš tiste, ki skrbijo za naravo in čisto okolje in se zavzemajo, da je ne bi uničili? (Janez)

Grega Kolenc in Davorin Rozman, 7. a r. OŠ bratov Žvan Gorje

IZ ŠOLSKIH KLOPI

Pozdrav pomladni! - Šopek je našla Tanja iz Škofje Loke.

Jaz imam najraje mucka. Mucku prinesem hrano. Mucek je prijazen in ga lahko pobožam. Včasih se igra z malo žogo. Mucek lovi miške.

Urška Šega, 1. a r. OŠ Matije Valjavca Predvor

V šoli je najprijetnejše prvi šolski dan, ko se znova sreča s starimi in tudi z novimi sošolci.

Uroš

Vaški posebnež

Poznam moža, ki je po svoje zelo smešen. Na Žirovskem vrhu ima vikend, stanuje pa v Žireh. Ob gozdu ima leseno kočo. Velikokrat pride k nam in nam prinese bonbone.

Na glavi nosi star slamnat klobuk. Je velik, zavaljen in okrogel, po svoje pa tudi dosti hraber. Posebnost na njem je, da kar izgovori, se mu rima.

Nekega dne sem hodila bosa po travi. Mimo je prišel in mi dejal: "Zato, ker si bosa, te bo pičila osa." Ko gre domov, zmeraj reče: "Grem v Žir, brez ovir."

Mojemu bratu in sestri je že sestavil rimo, zato pričakujem, da bo jo sestavil tudi zame.

Helena Oblak, 5. b r. OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas

Naravoslovni dan

Danes zjutraj smo se z avtobusom odpeljali v Ljubljano. Ogledali smo si stari del Ljubljane in Naravoslovni muzej.

Stara Ljubljana je zelo zanimiva. Obnavljajo stare hiše. Sli smo mimo Slovenske filharmonije, Univerze do Univerzitetne knjižnice. Delali so jo po načrtu arhitekta Plečnika. Zavili smo proti muzeju. Ogledali smo si okostje velikih živali, dragocene kamne, gozdne živali, ribe, kače, gorske rože.

Po potepanju po Ljubljani sem bil utrujen.

Rad imam Ljubljano, zato se velikokrat vračam vanjo. Poleti se z mamo sprehajam po njej in obiskujem muzeje.

An

Občni zbor Slovenske kmečke zveze

Premišljeno do sprememb v kmetijstvu

Ljubljana, 4. aprila - Izvršni odbor Slovenske kmečke zveze se je pred nedavnim odločil, da bo drugi redni občni zbor v dveh delih. Prvi del, ki je že bil v sredo v unionski dvorani v Ljubljani, je bil namenjen političnim problemom, predvsem zadnjim pripravam na nedeljske volitve, v drugem delu, ki bo predvidoma maja letos, pa naj bi obravnavali tudi stanovske, kmečke probleme.

Dr. Franc Zagožen je dejal, da so se slovenski kmetje pred dvema letoma organizirali kot stanovska - politična organizacija: kot stanovska zato, da bi sodočali o svojih stanovskih vprašanjih, vrnili ugled kmečkemu poklicu, preprečili manipulacije in kraje ter uveljavili in razvili vrednote (delavnost, odgovornost, gospodarnost, solidarnost itd.), ki so se v kmetstvu ohranile tudi v zmendnih časih; kot politična organizacija pa zato, ker so vedeli, kje so korenine krize in vzroki družbenih bolezni, in ker jim je bilo jasno, da bi bil poskus neuspešen, če bi se skušali sami reševati iz realsocialističnih zagat. "Dosej smo spremenili sistem kot zunajparlamentarna opozicija, le kot močna skupina demokratičnega pritiska," je dejal. "Po volitvah bodo možnosti drugačne. Imamo dobro pripravljen program, ki ga bomo

Med prvimi na težkih vratih

Emilu Erjavcu, prvemu predsedniku Zveze slovenske kmečke mladine, organizacije, ki je pomagala na noge tudi starejši kmečki zvezi, so na občnem zboru podelili posebno priznanje. Kot je dejala sekretarka zveze Marija Markeš, se je Eravec med prvimi naslonil na težka vrata in jih odpri za demokracijo. Zdaj bo za nekaj let prekinil delo v kmečki zvezi, ker je odšel študirat na Dunaj.

Trideset tisoč primerov krivic

Dr. Ludvik Toplak, vodja komisije za ugotavljanje in raziskovanje krivic, ki so jih povojo oblasti prizadejale kmetom, je dejal, da so v komisiji v začetku ocenjevali, da gre za vsega tisoč krivičnih primerov v Sloveniji; ko pa se resno lotili raziskovanja, so ugotovili, da gre za več kot trideset tisoč primerov. Prav veliko število je tudi razlog, da bo treba problem rešiti sistemsko in zakonsko. Dr. Toplak je navedel le nekaj najbolj značilnih primerov. Nekateri kmetje, predvsem lastniki žag in mlinov, se bili razlaščeni zato, ker jih je odločitev Avnoja preprosto razglasila za nemške državljane. Veliko kmetov je bilo ob različnih kazenskih procesih (tudi zaradi obvezne oddaje) kaznovanih tudi z zaplebo premoženja - gospodarskih stavb in zemljišč, precej zemlje jim je bilo odvzeto tudi z agrarno reformo. Dr. Toplak meni, da bi morala oblast s posebnim predpisom določiti tudi odškodnino za odvzeto zemljo; ker pa takšne uredbe ni bilo, tudi odškodnina ni bila nikdar izplačana. To tudi pomeni, da problem po pravni plati še vedno ni zastaran.

Kršitve mednarodne konvencije

Mihaela Logar je opozorila na nekatere socialne probleme v kmetijstvu. Kmetovi prispevki se še vedno izračunavajo iz povprečja delavskih plač, ne pa iz realnega dohodka kmetije. Mnoge kmetice, ki so leta in desetletja delale na kmetijah, so ostale brez družbene pomoči ali prejemajo le skromno pokojnino. Pet tisoč kmečkih fantov v Sloveniji bi za delo na kmetiji potrebovalo ženske roke. Čeprav je Jugoslavija podpisala mednarodno konvencijo, pri nas še vedno ni vsem kmeticam zagotovljeno nadomestilo za porodniški dopust. Prava družbena sramota pa je, da dobijo to pravico, če se kot brezposebne prijavijo na zavod za zaposlovanje.

Traktorske manifestacije ob meji

Delegati občnega zabora Slovenske kmečke zveze so sprijeli posebno izjavo ob napovedani razširitvi obmejnega pasu s sto na tisoč metrov. V izjavo so zapisali, da predstavniki zveznih organov ob različnih priložnostih objubljajo umik predloga, pa tudi to, da doslej dlje od obljud niso prišli. Kmetje so zaskrbili in ogorčeni, ker se jim zdi, da je širitev pooblastil vojaških oblasti na meji v času splošnega popuščanja in odpiranja v svet nesprejemljiva. Na občnem zboru so sklenili, da bodo še enkrat obvestili domač v svetovno javnost o nevarnostih, ki jih prinaša širitev mejnega pasu, in o cilju, za katerega menijo, da je v ozadju - to je zastraševanje lastnih državljanov. Če predlog o razširitvi mejnega pasu ne bo uradno umaknjen do 17. aprila, bo kmečka zveza dan kasneje, 18. aprila, pripravila na vseh mednarodnih mejnih prehodih z Italijo, Avstrijo in Madžarsko traktorske manifestacije in shode in oviral promet na teh prehodih med 12. in 13. uro.

uveljavili v državnem zboru. Naj naštejem le nekaj točk: odpravljanje krivic iz preteklosti, vendar ne tako, da bi povzročili nove; vrnitev kmetijske zemlje in gozdov kmetom, vrnitev zadružnega premoženja kmetom; odpravljanje polfnevne zakonodaje v kmetijstvu in gozdarstvu; zagotavljanje skladnega razvoja podeželja in mest; nacionalni program kmetijske politike, ki bo temeljil na razvoju družinskih kmetij..." je dejal dr. Franc Zagožen in poudaril, da je dosedanja setev kmečke zveze dobro prestala ujme in da klasje demokracije že zori. Ivan Oman, predsednik Slovenske kmečke zveze, ki se zaradi bolzni in mogel udeležiti obnega zabora, je v pozdravnem pismu zapisal, da bodo le v primeru, če bodo imeli svoje poslanke v

Za zdravje ljudi in živali

Črni zakoli govedi (I)

Tako kot v drugih državah je tudi pri nas s predpisi urejen pregled živali pred klanjem. Namen pregleda je, da se ugotovi identiteta živali in oceni ali so razlogi za prepoved zakola. Ta pregled je prvi pogoj uspešne zaščite pred živalskimi kužnimi boleznimi. Pregled pred klanjem opravimo s pregledom živali izven prevoznega sredstva pri dovolj svetlobe. Žival mora stati. Po potrebi je potrebno ugotoviti trias, predvsem temperaturo živali. Klanjenje je prepovedano tudi, če je žival premiada, če ni minilo osem dni od poroda, če ni minilo vsaj pet dni od zdravljenja z antibiotiki, če je žival v agoniji, če se sumi, da je žival bolna in ima kužno bolezni.

Na podlagi pregleda živali pred klanjem in pregleda mesa in organov po klanju lahko presojamo uporabnost mesa. Le nekaj primerov:

- **Meso je uporabno za prehrano ljudi**, če je bila žival zdrava, če gre za bolno žival, vendar je bolezen taka, da se z mesom ne more prenesti na ljudi in na živali (lokализirane boleznske spremembe, ki se lahko odstranijo; poškodovane živali, kjer poškodba ni vplivala na spremembe na mesu).
- **Meso je neuporabno za prehrano ljudi** - če so spremembe na mesu očitne ne glede na njihovo poreklo: če je žival imela vročino, pa ni bil opravljen bakteriološki pregled; če je žival imela kažnivo bolezen, pri kateri je zakol prepovedan; če so pred pregledom odstranjeni notranji organi; če so najdene rakaste

metastaze; če so najdene trihine; če je bila žival močno shujšana; če niso bili pravočasno odstranjeni notranji organi.

- Večkrat je **mesto pogojno uporabno** - in sicer v primerih, če žival boluje za slabo ikrčavostjo (zamrzovanje), za rdečico (kuhanje), ali pa za slabšo izkravitev.
- V vseh primerih pogojno uporabnega mesa se meso uporabi v predelavi.

Nakazanih je le nekaj vzrokov, zaradi katerih bi bilo lahko meso živali neuporabno ali pogojno uporabno za ljudsko prehrano. Vemo pa, da se letno zakolje na področju Gorenjske izven klavnic več kot 2000 govedi. Prav nobeno ni pregledano in je v večini zakolov meso tudi v prodaji za javno porabo. Zato je dejstvo, da kupujemo od črnih zakolov tudi manjšeno in zdravju škodljivo meso.

Alojz Hajnrihar

OBVESTILO KRAJANOM KS DUPLJE

Z dnem 2. 4. 1990 velja prepoved odlaganja vseh vrst odpadkov v smetišču jamo v Zadragi.

V kolikor odpadkov ni mogoče odvreči v kontejnerje (gradbeni material...), je potrebno tak odpadni material v lastni režiji odpeljati v smetiščno jamo v Tenetišah, ki je odprta vsak dan razen nedelje.

Nespoštovanje omenjenega navodila je kaznivo.

SVET KS DUPLJE

Časi sprememb, upanja in strahu

Ko sem se pred kratkim pogovarjal s kmetom iz Poljanske doline, je preprosto dejal: "Zdaj je prava norija! Hodiš na zborovanja, berem časopise in gledam televizijo, pa vendarle sem zmeden in pravzaprav ne vem natanko, kaj se dogaja."

Kmetu velja kajpak le pritrdiri. Časi, ki jih zdaj živimo, so dejanski nori časi - časi sprememb, upanja in bolje pa tudi strahu pred morebitnimi novimi političnimi eksperimenti.

Kmete, ki so še pred leti zatrjevali, da jih politika ne zanima, smo v predvolilnem boju in v pripravah na prve strankarske volitve v novi Jugoslaviji videvali tudi na strankarskih zborovanjih, hiteli so s kmečkimi opravili, da so si lahko ogledali televizijske predstavitev kandidatov za najpomembnejše republike funkcije, prebirali časopise pogovore s strankarskimi prvaki... Koga voliti, je bilo vprašanje, ki se jih je najpogosteje zastavljalo.

Čeprav najbrž ne bo nikoli znano, komu so gorenjski (slovenski) kmetje na cvetno nedeljo namenili svoje glasove, pa je mogoče utemeljeno sklepati, da so jih dali predvsem svojim kandidatom (kmečke zveze) in novim politikom. Povojni kulaški procesi, zapiranja kmetov, ki niso hoteli v obdelovalne zadruge ali niso zmogli bremen nepravično razdeljene obvezne oddaje, krivčne zapadle kmetij in kmetijske zemlje, prisilni odvzem zemlje brez plačila ali za malenkostno odškodnino, razlastitve brez pravne podlage in druge napake, ki jih je zagrešila tedanja komunistična partija, so se globoko vtisnile v kmetovo dušo - pregloboko, da bi bili pripravljeni verjeti in zaupati (prenovljenim) dedičem nekdajne oblastne stranke.

Kmetje pa niso (bili) zmedeni le zaradi volitev, ampak tudi zavoljo nekaterih stanovskih, kmečkih problemov. Še pred nedavnim so jim, denimo, odgovorni kmetijski možje govorili, da ima Slovenija še velike možnosti prodaja mleka in da se za odkup ni treba bati (oblast je takšno politiko tudi spodbujala z regresi, premijami in nevračljivim denarjem), zdaj pa slovenskim (gorenjskim) kmetom prvič v zadnjih tridesetih letih grozijo omejitve odkupa in kontingenti, kakršne že poznajo v sosednji Avstriji. Če bo do omejitev tudi prišlo, bo "šok", ki bo vsaj kratkoročno, do usmeritev v drugo dejavnost, zamajal marsikatero (majhno) kmetijo.

C. Zaplotnik

MEŠETAR

Kmete, ki oddajajo mleko, verjetno zanima, kako bo plačano marca oddano mleko in kakšna bo aprilska cena. Ker je cena odvisna od deleža tolšče v mleku, od kakovosti, višine republiške in občinske premije ter tudi od razlik, ki so med mlekarnami, ni mogoče preprosto reči: toliko in toliko. Nekateri najvažnejši podatki, na podlagi katerih je mogoče izračunati odupravo ceno, pa so znani. Vrednost tolščobne enote pri mleku, ki je bilo oddano marca, je 0,8055 dinarja ali povedano drugače: osnovna cena mleka s 3,6 odstotka tolšče je 2,90 dinarja za liter, k tej ceni pa je treba pristeti še republiški dodatek 0,55 dinarja za liter, republiško premijo, ki je za nižinsko območje 0,16 dinarja za liter, za hribovsko 0,56 in za gorsko 0,80 dinarja, moribito občinsko premijo (v kranjski občini, na primer, je 0,01 dinarja za kakovostno mleko od krav, ki so v A kontroli) ter dodatke za kakovost. Aprilska cena bo malenkost višja: vrednost tolščobne enote bo 0,8166 dinarja, osnovna cena mleka s 3,6 odstotka tolšče 2,94 dinarja za liter, republiški dodatek pa bo 0,58 dinarja za liter. Premije in dodatki na kakovost naj bi ostali nespremenjeni.

V Kmetijskem inštitutu Slovenije so izračunali, da so bili marca letos stroški prirasta kilograma mladega pitanega goveda 30,37 dinarja za kilogram. Kmetom takšen izračun kaj malo pomaga, saj v klavnicih in pri mesarjih veljajo cene, ki so domača še enkrat nižje. V največjih slovenskih mesno-predelovalnih obratih plačujejo mlado pitano govedo ekstra kakovostnega razreda po 16 do 18 dinarjev za kilogram.

Mercator – Izbira Kranj
Trgovsko podjetje, d.o.o., Kranj
64001 KRAJN, Maistrov trg 7, p.p. 36

Sporočamo, da ponovno posluje KIOSK SADJA in ZELENJAVA v Kranjuna Planini, UL.L.Hrovata.

Delovni čas:
VSAK DAN od 8. do 19. ure
SOBOTA od 8. do 13. ure
NEDELJA od 8. do 12. ure

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK!

DELAWSKA UNIVERZA
„TOMO BREJC“ KRAJN

vpisuje kandidate v tečaj

VODENJA POSLOVNICH KNJIG

Tečaj je namenjen delavcem v drobnem gospodarstvu v zasebnem sektorju.

Prijave sprejemamo do 20. 4. 1990 vsak dan, razen sobote, od 7. do 15. ure. Informacije po tel. 27-481.

ureja CVETO ZAPLOTNIK

Prihodnji torek v Tržiču

Bergantov spominski tek

Tržič, 10. aprila - V torek, 17. aprila, se bodo v Tržiču že petič spomnili prezgodnje smrti znanega tržičkega in jugoslovanskega alpinista Boruta Berganta. Poseben organizacijski odbor že nekaj časa bedi nad pripravo in izvedbo tradicionalnega Bergantovega memoriala - teka po tržičkih ulicah na krožni 10-kilometrski proggi. Tekmovanje, ki je dosedaj pritegnilo k sodelovanju že številne odlične tekače iz vse Slovenije, bo tudi letos zanimivo. Organizatorji pripravljajo poleg teka za memorial Boruta Berganta še teke pionirskih štafet osnovnih šol in telesnokulturnih organizacij iz vse Slovenije ter teke mladink na 1500 metrov, mladincev na 3000 metrov, ter članic in veterank na 5000 metrov. **Kot novost pa so v svoj program uvedli I. odprt prvenstvo posameznikov teritorialne obrambe Gorenjske, ki bodo tekmovali na najdaljši 10 kilometrski proggi.**

Organizatorji upajo, da bo tekmovanje izpeljano tako kot vsa dosedanja. K sodelovanju so pritegnili tako kot vsako leto časopisno podjetje Glas in letos tudi Pokrajinski štab teritorialne obrambe Gorenjske, ki sta prevzela pokroviteljstvo nad prireditvijo, prav tako pa so poleg številnih častnih priznanj za najboljše, organizatorji spet zbrali kopico praktičnih nagrad za najboljše tekmovalce. Tudi letos se prizadevni Tržičani še niso odločili za startnino, vse tekmovalce pa bodo kljub temu med potekom tekmovanja nezgodno zavarovali pri ZS Triglav v Kranju.

Tekmovanje se bo pričelo v torek, 17. aprila, ob 16. uri in končalo okrog 19. ure z podelitvijo priznanj najboljšim na Bergantovem memorialu. Prijave je potrebno poslati pisno do 17. 4. do 12. ure na naslov Organizacijski odbor V. Memoriala B. Berganta, Bračičeva 4, Tržič (tel. 50-776 - Janez Brzin).

J. Kikel

Planinci na Bohor

Kranj, 10. aprila - Planinsko društvo Kranj priteja v soboto, 14. aprila, enodnevni izlet na Bohor. Odvod s kranjske železniške postaje bo ob 5.43 do Brestanice. Od tu je dve uri in pol hoje do doma na Bohorju. Planinci se bodo vračali po drugi poti. Skupno bo hoje 5 ur. Slikovita pot poteka po Poti 14. divizije, Zasavski planinski poti, Bohor pa je v razširjeni trasi Slovenske planinske poti. Izlet bosta vodila Igor Kloar in Jožica Muršec. Prijave sprejema PD Kranj, Koroška 27, telefon 22-823.

J. K.

V soboto, 14. aprila, v Škofji Loki

Tek ob spomenikih NOB

Škofja Loka, 10. aprila - Zveza telesnokulturnih organizacij in Partizan Škofja Loka pritejata v soboto, 14. aprila, množično tekaško tekmovanje - 9. tek po potek spominov NOB. Start in cilj bosta na nogometnem igrišču vojašnice Jožeta Gregorčiča v Škofji Loki. Prvi start bo ob 15.30, prijave pa bodo sprejemali eno uro pred začetkom tekmovanja. Pionirji so starnejne oproščeni, za starejše pa bo 20 dinarjev. Tekmovanje bo ob vsakem vremenu, pojasnila pa daje ZTKO Škofja Loka po telefonu 622-463. Za moške in ženske (za prve bosta dve skupini; do in nad 40 let, za druge pa do in nad 30 let) bo proga dolga 15 kilometrov in bo potekala od vojašnice skozi vas Moškrin na Križno goro in nazaj (je zahtevna preizkušnja), start bo ob 16. uri, pol ure prej pa se bodo začeli starti pionirjev in pionirk, ki bodo tekli na kilometrski proggi.

J. K.

Obračun vaterpolskih ekip z dna lestvice

Triglavu zmaga v Zagrebu

Zagreb, 7. aprila - Ko je že kazalo, da kranjski vaterpolisti nima veliko upanja za obstanek v 1.A zvezni vaterpolski ligi, so tokrat drugič zapovrstjo zmagali. Zmaga (10 : 14) z Medveščakom v Zagrebu pa je le še dokaz več, da so v dobrimi formi in da prejšnja zmaga ni bila naključje. Ves čas so bili Kranjčani v prednosti in pet minut pred koncem vodili celo s šestimi golimi razlike. Zmaga pa je vaterpolistom Triglava prinesla tudi menjavo mesta na lestvici, saj so jih na zadnjem mestu zamenjali vaterpolisti Medveščaka, Kranjčani pa so s štirimi točkami na predzadnjem mestu.

V. S.

Zmaga rokometna Šeširja

Škofja Loka, 7. aprila - Škofjeloški rokometni so v soboto goсти ekipo Ajdovščine, ki se skupaj s Šeširjem, Slovenj Gradcem in Usnjarem IUV bori za prvi dve mesti v ligi, ki pomenita napredovanje. Čeprav so domači povedli s štirimi golimi razlike, je bila tekma vse do zadnjega napeta in rezultat izenačen. Na koncu so po napaki gostov zadeli gol domačini in zmagali z rezultatom 21 : 20 (11 : 9).

V. S.

Končana je republiška košarkarska liga za ženske

Škofjeloške košarkarice druge

Ljubljana, 7. aprila - V finalu republiškega košarkarskega prvenstva za ženske so v tretji tekmi končnice košarkarice Odeje-Marmorja morale priznati premoč ekipe KK Ilirje Mavrice. Čeprav so bile v odločilni tekmi Ljubljancanke boljše nasprotnice, so se jim Ločanke dobro upirale. Rezultat je bil 78 : 61.

"Ekipa Ilirje-Mavrice je bolj izkušena, mi pa smo bili v finalni tekmi preveč nerodni. Mislim, da je zmaga izkušnost, čeprav so bile naše igralke ves čas enakovredne tekmic in je končna razlika pri rezultatu prevelika. Seveda je za nas drugo mesto v republiki lep uspeh in upam, da tudi številnih navijačev nismo razočarali," je po sobotni tekmi povedal Igor Dolenc, trener ekipe košarkarice Odeje-Marmorja.

V. Stanovnik

ureja JOŽE KOŠNJEK

Rokometna RK Kranj se še borijo za dobro uvrstitev v ligi

Rezultate krojijo poškodbe

Kranj, 5. aprila - Letošnjo sezono igranja v II. zvezni rokometni ligi so kranjske rokometnice začele z veliko optimizmom. Po lanskem nepričakovanem uspehu z uvrstitevijo na peto mesto v ligi, kjer so bile novinke, so na podoben rezultat računale tudi letos. Ko pa je po jesenskem delu prvenstva kazalo celo na boj za vrh lestvice, pa so se začele poškodbe...

Že po drugem jesenskem kolu je ekipa zamenjala trenerja. Namesto Andreja Kavčiča, ki je dekleta pripeljal v vrh slovenskega in kasneje državnega rokometna, sedaj ekipa trenira priznani rokometni trener Leopold Jeras: Ekipa sem prevzel

poto tretjem kolu. Dekleta so igrala dobro in kar nekaj časa smo bili na prvem mestu v ligi. Nato pa so se začele poškodbe. Tako si je Meta Gradišar zlomila nogo, Romana Jeruc je imela zlomljen

prst, prva vratarica je zanosila... dve dekleti se po rojstvu otrok še nista vrnili v ekipo. Velika večina ostalih igralk pa je še precej mladih in neizkušenih, saj jih precej nastopa še v slovenskem mladinskem prvenstvu. Seveda se je "razsulo" v ekipi hitro pokazalo pri rezultatih, saj so zgubili celo z ekipami, ki bi jih sicer lahko premagali. Velik je zlasti problem, da smo ostali brez prve vratarke, druga je prenehala igrati, tako da si sedaj pomagamo tudi s takimi, ki že dolgo niso stale v golu. Tako zaenkrat tudi težko delamo načrte.

nekaj svežine in drugačnosti na treninge, kar pa je za vdudsje v ekipi dobro. Vzrok, da smo dosegle tako dobre rezultate, pa je tudi, ker se igralke v ekipi dobro razumejo. Težko pa je zadnje mesece, ko nas pestijo poškodbe. Tako sem si tudi sama na tekmi v Zagrebu zlomila nogo in v gležnju strgala vezi. Treninge sem sicer spet začela obiskovati, da si nogo malo razgibam, vendar pa letos ne računam več na igranje. Upam pa, da bom kljub vsem težavam ostale v ligi."

"Prva leta smo vse igralke prihajale v ekipo iz OŠ France Prešeren, kjer je učil naši bivši trener Kavčič. Kasneje so prisla dekleta tudi od drugod in dobro se razumem. Igrala sem tudi v mladinski in kadetski reprezentanci Slovenije, v naši ekipi pa igram skoraj na vseh mestih. Mislim, da je naš letosnji cilj, da ostanemo v ligi in da se izbere dobra ekipa. Trenutno

nam manjkata predvsem vratarica in dobra strelna," razmišlja Nisera Bajrovič, kapetanka ekipe.

Petnajst let trdega dela je gotovo tisto, kar ekipo močno drži skupaj. Pomembno je namreč povedati, da dekleta igrajo brez honorarjev, popolnoma amatersko in da finančna sredstva v klubu sproti komaj zadoščajo za tekmovanje v gosteh in povračilo stroškov (npr. vožnje) igralkam in trenerju. ZTKO pokriva le 30 odstotkov stroškov, pomaga jim tudi nekaj delovnih organizacij (Elita, Gorenjska oblačila...) in sami z delovnimi akcijami. "Seveda razmišljamo, kaj bi nadeli v prihodnji sezoni, saj so stroški igranja po Jugoslaviji tako visoki, da se ekipi, ki bi se borila le za obstanek v ligi, ne bi izplačali. Kaže pa tudi na neke spremembe v tekmovalem sistem, vendar pa je vprašanje, ali bo do njih prišlo že v naslednji sezoni. Vsekakor pa v zadnjem času dekleta spet vestno trenirajo in zato letos, kljub vsem težavam, računamo na solidno uvrstitev," pravi Peter Gradišar.

V. Stanovnik
slike: J. Cigler

Košarkarji Triglava v finalu

Celje, 7. aprila - Košarkarji kranjskega Triglava so se v končnici slovenskega košarkarskega prvenstva za moške uvrstili v finale tekmovanja. Po dveh tekmih so bili v soboto v Celju boljši nasprotnik in premagali ekipo Celja z rezultatom 106 : 108 (46 : 51). Skupaj je bilo torek 2 : 1 za ekipo košarkarjev Triglava, zato so bodo že to soboto v Ljubljani s Slovanom pomerili za naslov reprezentantov.

V. S.

Navtični tečaj v Kranju

Kranj, 10. aprila - Novoustanovljeno navtično društvo NAVTIK iz Kranja bo imelo v četrtek, 12. aprila, letni občni zbor, na katerem bo odločalo o letnem programu dela. Iz njegove pestre vsebine je gotovo najbolj zanimiv tisti del, ki je namenjen vsem zainteresiranim občanom. Tako bo društvo že 17. aprila pričelo s tečaji za opravljanje izpita za voditelja čolna (skupaj z organizacijo izpita), med prvomajskimi prazniki pravljajo tudi enotedenski jadralni tečaj, v poletni sezoni pa bo nekaj plovil na voljo za izposojo.

Seveda želijo še naprej povečati svoje članstvo po vsej Gorenjski, zato vse, ki jih zanima vodni šport, vabijo na občni zbor, ki se bo začel ob 19. uri v dvorani 15 SO Kranj. Vsakemu pomorščaku so vedno pripravljeni svetovati in pomagati, dovolj je, da poklicete na tel.: (064) 35-022.

Namizni tenis

Drugo mesto na Kajuhovem turnirju

Kranj, 10. aprila - Prva ekipa kranjskega Merkurja v postavi Zoran Gašič in Marko Jovič je osvojila tretje mesto na zelo močnem 18. Kajuhovem memorialu v Ljubljani. Merkur je med drugim premagal tudi Mursko Sobo, ki vodi v drugi zvezni ligi, izgubil pa je le z zmagovalcem Kovino Olimpijo iz Ljubljane. Med osem najboljših sta se uvrstila med mladinci tudi Klemen Klevišar in Boštjan Bernard in med mladinkami Petra Fojkar in Darja Krivic.

V Križah pa je bilo gorenjsko pionirsko prvenstvo. V odsotnosti Klevišarja in Bernarda je zmagal Slavko Dolhar pred Alešem Porento (oba Merkur), tretji pa je bil Vadjunec z Jesenic.

D. K.

IT'S BIKE TIME

VEDNO ZA ENO DOLŽINO KOLESA SPREDAJ

Beljak KÄRTNER

BUNDES-STRASSE 45

Tel.: 9943-4242-32444

ZIVILA KRANJ
trgovina in gostinstvo

Obisk Tete Lize z džemi za pozabljenje navade.

PC GLOBUS Kranj
sreda in četrtek, 11. in 12. aprila, od 9. do 12. in od 14. do 19. ure

PC STORŽIČ Kokrica
petek in sobota, 13. in 14. aprila, od 9. do 12. in od 14. do 19. ure

Teta Liza je bogastvo resnično dobrih okusov!

Uf, uf, pa so za nami! Volitve. Za cela dva dneva in celi dve noči so nam dali, da so se nam spočila ušesa, saj je bil dan pred volitvami zapovedani molk, na dan volitev pa nam tudi nič ne trobil, komu in zakaj naj bi dali svoj glas. In tako smo se spokojno pogreznili vase. V globok premislek. In nas je, sem in tja preko dneva, rahlo le stisnilo pri srcu. Komu, zaboga, sploh zaupati? V takih razmerah, ko nam je država v čistem razsulu in ko državljan prepriča mislimo, da nam je slovenska državnost že domala na dosegu roke, se nam je občutek strahu pred PRAVO odločitvijo prvič sploh družil z zavestjo, da res odločamo o sebi. A ne, kako težko se je bilo odločiti, ko ste bili tik pred zdajcji, še posebej, če vas skrbi za vaše in nas vseh otroke? Nič ni bilo - juhu, volitve so tu! Prvič je šlo zares in tako resnobne so bile tudi komisije in sama volišča. Kje so časi, ko smo šli na volišča s pesmijo na ustih, z zastavami, ko je igrala »pleh muz'ka«? Kje so časi, ko so na predvečer volilne komisije z otročki iz šol z vejcami in zastavicami krasile volišča? Kje so volilne nedelje, ko so že zjutraj kakšnemu volilnemu komisijku, ki je bil »še tavčerajski«, lička in očke prešerno žarele?

Madonca bo tale demokracija resna stvar!

Zdaj rahlo že slutimo, čemu Miloševič rajši požira slino in dovoljuje, da se ga izvili 120 odstotno. Kakšen vsenarodni šok za južnški temperament, če demokracija res vstopi skozi vrata in pride do takih volitev, na katerih te stisne, ko začutiš, da ti gre za lastno usodo in obet tvojih otrok? Tričetrt Srbije bi reklo: je bilo pa že bolje, ko so nas malo vodili za roko, veliko pa za nos.

TEMA TEDNA

RDEČI KARTONI

Ko boste izvedeli za izid, pa bogvaruj, da si sami pri sebi kaj očitate! Stran s travmami in zasebnimi ihtenji! Nikakor niste noben čudak ali odpadnik slovenskega naroda, če niste volili »tapravega«. Nič zato, če je »vaša« stranka izgubila volilno bitko ali če so »vašega« favorita gladko povožili. Zdaj smo namreč, obveščeni, kot smo pač že bili, kot neizkušeni trenerji iz-

brali dve moštvi igralcev in jih poslali v igro. Fantje prvega moštva imajo več strastnih in fanatičnih navijačev, pobje drugega pa manj. Šli bojmo na vsako tekmo: gorje tistemu frajerju v kateremkoli moštvu, ki je blefiral in ki sploh ni v formi. Zdaj s tribun ne bo grmelo »sudija, fui«, zdaj bo blefer nemudoma in na veke vekov diskvalificiran. Nič več skrivaštva in onegavljenja: rdeči karton vsakomur, ki bo brcal, spotikal ali pa samo našopirjeno »driblal«.

Ceprav pomislimo: saj so prav ubogi, vsi, ki so šli v volilni boj, kajti ni hujše diktature kot je diktatura javnega mnenja. Javnega mnenja v meščanskem pomenu, da se razumemo. Naščuvana javnost v pogromih je druga stvar in proizvod totalitarnih sistemov, pri nas pa bo iz zavre javnosti zrasla avtonomna meščanska javnost, precej cinična, a nadvse realistična. Vsaka zamisel, vsaka ideja, bo šla na tehtnico, zato bodo vsi tisti, ki bodo hoteli zabijati gole iz outa, zasuti z rdečimi kartoni.

Ceprav je vse skupaj šele en korake naprej, se je vendar uresničil up Vilfanovega Jerneja, ki je v knjigi Ob kresu komunizma že zdavnaj napisal, da sanja o politični evoluciji in ne revoluciji. Prišla je tudi parlamentarna demokracija, ki nikdar ne bo vsa bela, ampak bo dala le svetlejši ton politični svini. Ceprav nas je v nedeljo zjutraj prebudilo demokratično jutro, pa bo malemu slovenskemu narodu še naprej tako, da bo na vprašanje:

»Kako si kaj?« zmigoval z rameni in odgovarjal:

»Tako, kot drugi hočejo...«

D. Sedej

Prijazni obraz Brane Rogić

to spravila v avto. V križu me zabolji, ko le pogledam pol stola težko vrečo. Pri platnenih vrečah je pa še ta sitnost, da si od njih ves bel. Tudi zagrabiti bi ne vedela prav takšne mrhe. No, ne smem reči, ko sem včasih kupovala v Senti, so mi fantje vedno vse sami naložili. Se pa zgodi kje, da te trgovci pustete s težkim bremenom same. Izbral si, plačal si, odnesi si pa sam! A je bil tule v tem skladisču KŽK ves moj strah zaman.

Preden sem se prav zavedela, je bila vreča že v mojem prtljažniku. Pa ne le to. Da bi se mi avto ne umazal, kajti moka je silila skozi malce redko tkainino vreče, je ta urni fant podno podložil škatljino lepenko. Bila sem resnično presenečena nad takšno pozornostjo. In zraven ni pozabil ponuditi še jajček, štirih kvalitet, ki so bile po občutno nižjih cenah kot drugod.

In kdo je ta prijazni fant? To je Brane Rogić, doma iz Banja Luke, že devet let pa živi v Kranju. Najprej je dobil delo v stražiški opekarni, ko je prenehal s poslovanjem in jo je prevzel KŽK, je delal v Hrastju pri gradbenem materialu, zdaj pa je leto in pol že tule v diskontnem skladisču. Kakšen dober mesec niso več pod KŽK, pač pa se njihova firma glasi MERCATOR - Trgovsko

A

je

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

<p

Nedorečena usoda ekološko-tehnološke sanacije LTH Vincarje

Mesto proti tovarni

Škofja Loka, 9. aprila - V sredo zvečer je bila v Škofji Loki okrog miza na temo ureditvenega načrta LTH Orodjarna in livarna Vincarje, ki jo je vodil predsednik občinske skupščine Jože Albreht. Namen pogovora, na katerega so bili poleg predstavnikov tovarne in nekaterih strokovnih inštitucij povabljeni predstavniki vseh političnih strank ter štirih mestnih krajevnih skupnosti, je bil, da meščani dajo svoj glas k osnutku ureditvenega načrta tovarne v Vincarijih. Njihov glas naj bi v bistvu pretehal, ali se LTH Orodjarna in livarna v Vincarijih ekološko-tehnološko sanira znatno svoje ograje ter tako verjetno tudi po letu 2000 ostane v mestu, ali pa se sanacija ne izpelje, ampak se tovarna preseli na drugo primernejše mesto.

Čeprav je župan uvodoma dejal, naj razprava ne bo v duhu prepričevanja že prepričanih, ampak naj bo produktivna, naj nakaže rešitev, se je to upanje izjavilovo. Zgodilo se je prav to, da so prepričani že naprej ostali prepričani; na eni strani meščani, ki niso za sanacijo, ampak ekološko čisto mesto, pripravljeno za razcvet turizma, obrti, trgovine, na drugi strani pa meščani, ki so tudi za to, ampak že vnaprej zavračajo vsakršno misel o možnem sedstvu s to tovarno. Na tretji strani pa so pristaši najbolj preproste rešitve, to je, da ekološko obvladana tovarna ostane v Vincarijih. Skratka, občinski vlasti okrogla miza ni šla prav nič na roko. Soglasja o usodi tovarne - kakšnaki rešitev bo dolgoročna - ni bilo. Meščani so terjali od občinskih mož, da sami najdejo in ponudijo čim bolj ustrezno rešitev.

Mirjam Jan-Blažič (direktorka LTH Orodjarna in livarna Vincarje): »Podjetje je finančno sposobno uresničiti program ekološko-tehnološke sanacije, ne prenese pa preselitev, ki bi stala okrog 20 milijonov mark (6 milijonov komunalno urejena lokacija, dobro 13 vrednost podjetja po sodni cencitvi). Tolikšen bi bil dolg družbe podjetju v primeru selitve. Na posodobitev čakamo že enajst let, zdaj zahtevamo, ne prosim, odločitev, ali je Škofja Loka sposobna zagotoviti preselitev podjetja tako, da bi vsaj 1992. leta začeli delati novo tovarno, ali pa sprejeti predlagani ureditveni načrt.«

Dr. Štefani Križnar: »V Škofji Loki moramo zagotoviti znosne pogoje za življenje. Škofja Loka je na drugem mestu, za Zmuncem, po hitrosti naraščanja obolenj dihal. Lani je v kranjski porodnišnici umrlo trinajst novorojenčkov, od teh pet iz naše občine, nekaj desetkrat toliko pa jih ni bilo sposobno preživeti brez pomoci. Ne rečem, da je vzrok naraščanja bolezni, zlasti pri otrocih, zaradi onesnaženja samo LTH, je pa med onesnaževalci, ki se bodo moral očistiti.«

Predstavnik KS Godešič: je povedal, da so Godeščani proti novi industrijski coni na Prodru, ker lokacija ni primerna zaradi podtalnice, ekologije, varstva kmetijskih zemljišč, uničenja naravnega biotopa gozdov. Terjal je ponovno preverko umestnosti te industrijske cone in predlagal, naj bi se raje pogovarjali o popolni sanaciji tovarne, o prestrukturiranju "bolnikov" na Trati.

Franci Feltrin (Zeleni Slovenije): »Dogovoriti se bomo moralni, katera in kakšna industrija bo v Škofji Loki ostala. Industrijska cona na Prodru ne pride v poštov. Marsikatera tovarniška hala bo ostala prazna, vanjo se bo dalo marsikaj preložiti.«

Ivana Aleš (LTH Vincarje): »Z ureditvenim načrtom želimo izboljšati delovne pogoje, zmanjšati število nesreč pri delu in zmanjšati vplive na okolje.«

Slavko Gaber (ZSMS - Liberalna stranka): »Postavljam vprašanje dolgoročnega razvoja občine. Menim, da je treba dopolniti logiko razvoja s tistim, za kar občina ima pogoje, to je obrtjo, turizmom. Škofja Loka je ob določenih pogojih lahko kulturni spomenik mednarodne vrednosti, torej bi lahko vprašali drugače kot LTH; kolikšno rento bi LTH moral plačevati mestu, da je lahko tu. Usoda naj se odloči v novi skupščini ob mnemu krajanov. Ocenil naj se, koliko lahko izgubimo s preselitvijo tovarne, koliko pa lahko pridobimo v mestu z drugačnim razvojem.«

Skupina SEPO pri Inštitutu Jožeta Štefana: je izhajajoč iz sedanje lokacije, ocenila, da bi tovarna z uresničitvijo ekološko-tehnološke sanacije zadostila zahtevanim predpisom s področja varstva okolja, ni pa delala presoje vplivov na okolje oziroma primernosti lokacije. Kot je dejal predstavnik skupine, takoj tovarna v mesto ne sodi.

Marjan Luževič (ZSMS - Liberalna stranka): »Zakaj se v enajstih letih ni našlo ustrezne rešitve za LTH? Ali ni mogoče v sedanji industrijski coni najti tri hektare prostora za preselitev LTH iz Vincarij? Ali je mogoča kompromisna varianta: da orodjarna ostane, livarna išče prostor drugod? Kaj bo z ekološko problematično tovarno v Bodovljah? Občinska uprava naj odgovori na ta vprašanja.«

Čakamo torej na odgovore.

H. Jelovčan

Zvez v naši gorski reševalni službi

Capljanje za razvojem

Zelenica, 7. aprila - Dolgoletna prizadevanja za učinkovito Gorsko reševalno službo v Sloveniji so omogočila, da je danes po naših planinskih kočah 36 radijskih postaj za obveščanje o nesrečah. Še večji dosežek je, da so 16 postaj GRS opremili z 62 enotnimi prenosnimi radijskimi postajami. Žal pa sodobnejša in učinkovitejša sredstva za zvezne, kakršne so predstavili na 3. posvetu o radijskih zvezah GRS na Zelenici, še naprej ostajajo nujna, a neuresničena potreba.

Sredstva za zvezne so nujen in zelo pomemben del opreme gorskih reševalcev. Sistem zvez sestavlja dva dela; prvi, s stacionarnimi radijskimi postajami v planinskih postojankah, je namenjen obveščanju postaj GRS o nesrečah v gorah, drugi, s prenosnimi postajami, pa ima ključno vlogo za potek slehner reševalne akcije. Danes si ni moč zamisliti hitrega ukrepanja reševalcev niti ob reševanju ponesrečencev iz sten niti ob iskanju pogrešanih oseb po odročnih krajih. Čeprav so naše postaje GRS za izpolnjevanje osnovnih zahtev primerno opremljene, pa je žal capljanje za splošnim razvojem tehnike tudi na tem področju še vedno prepočasno, ugotovljajo naši današnji sogovorniki.

Janez Kavar, načelnik odseka za zvez pri komisiji za GRS:

»Vsak gorski reševalec mora znati uporabljati radijsko postajo, zato je nujno stalno usposabljanje in seznanjanje z novostmi. Na letošnjem posvetu, ki se ga je udeležilo 32 reševalcev iz 15 postaj, sta Elektrotehna in Avtotehna iz Ljubljane predstavila sodobnejšo in zmoljivejšo opremo za radijske zvez tujih izdelovalcev, za nakup katere žal še dolgo ne bomo imeli dovolj denarja. Odločili pa smo se za pomembno novost, za proučitev možnosti uporabe UKV-oddajniške mreže radia - Radio data sistema, pri alarmiranju GRS, saj je sedanj način dokaj počasen.«

Škofja Loka: »V postaji, kjer delujem že celo desetletje, imamo 3 prenosne radijske postaje. To je največkrat premalo, kot so potrdile dosedanje izkušnje. Pri nas so namreč najbolj pogoste iskalne akcije, v katerih sodeluje veliko število ljudi; vsaka skupina mora imeti svojo radijsko postajo, pri čemer nam pomaga postaja milice in občinski oddelek za LO. O posvetu, kjer sem sodeloval prvič, menim, da je koristen zlasti zaradi prikaza novosti.«

Peter Rožič iz postaje GRS Tržič: »Kot gospodar opreme za zvezne sem zadolžen, da imajo 4 postaje vedno polne baterije oziroma so stalno pripravljene za uporabo. Najpomembnejši korak k napredku zvez v GRS, kjer sodelujem že prek deset let, se mi zdi uvedba vsaj enotnih radijskih postaj. Obenem moram pohvaliti, da so naši posveti čedalje bolj kvalitetni in tudi množični.«

Ob vsem povedanem je moč sklepiti, da so reševalci dovolj usposobljeni za uporabo opreme za zvezne. Žal je slika povsem drugačna pri oskrbnikih planinskih koč, še zlasti tam, kjer se pogosto menjajo. Dejstvo o tehničnem zaostajanju postaj GRS za razvojem je moč razložiti že s podatkom, da samo ena boljša prenosna radijska postaja stane 15 tisočakov, kar je polovica več kot skupne dotacije postaj GRS Tržič za celotno letošnjo dejavnost. Povsem nerazumljiv pa je položaj načelnikov postaj GRS Rateče, Bohinj-Srednja vas in Kamnik, ki sploh nimajo telefona, čeprav po tem omrežju zasedaj poteka obveščanje o nesrečah.

Stojan Saje

Z višjimi kaznimi do boljše prometne varnosti

Zakonsko suverena Slovenija?

Na slovenskih cestah vsako leto umre okrog 600 ljudi, nekaj manj kot dva na dan. V zadnjih desetih letih je ta "bolezen moderne dobe" terjala skoraj 6000 žrtev in kar 80.000 ranjenih. To so podatki, ki bi nas kot družbo vsekakor morali resno skrbeti.

Vzrokov za slabo prometno varnost je gotovo več. Prvič, ne moremo se poahliti z dobrimi cestami, niti z omenjene vrednimi zneski za njihovo vzdrževanje. V Zahodni Nemčiji, denimo, namenjajo za ceste več kot polovico t.i. bencinskega dinarja, medtem ko se pri nas o deležu še vedno prerekamo. Žal ob tem tudi komunalno vzdrževanje vselej ne zaslubi takšnega imena. Drugič, s strim padanjem živiljenjskega standarda se po slovenskih cestah vozijo vse bolj stara in pogosto le za silo zakrpana vozila.

Tretji in najboljčnejši vzrok pa je seveda človek za volanom. Podatki, da milicičniki na leto zabeležijo kar pol milijona raznih voznih kršitev, da sta bila lani med povzročitelji neštev 1502 vinjena voznika in da je bilo med njimi 196 takšnih z več kot 2,5 gramma alkohola v krvi, povedo dovolj.

Kako ukrepati proti nediscipliniranim, nekulturnim voznikom? Miličniki se trudijo, menda celo preveč, saj jih sodniki za prekrške javno prosijo, naj lov na prekrškarje nekoliko zavrejo. Seveda sodniki ne paktirajo s prekrškarji, le razredotenotajo, če že ne smenijo, lastnega in miličnika dela bi se radi otrešli. Lanska inflacija je namreč tako izničila sicer desetkratno povečane kazni, da se le-teh vozniki prav malo ali nič ne bojijo. Slovenija sicer že nekaj časa predlagata ponovno povečanje kazni, vendar zvezni zakon ostaja nespremenjen. Očitno veljajo v drugih delih države drugačna merila, očitno se na tamkajšnjih cestah lahko še marsikaj počne.

Na nedavnem strokovnem posvetovanju o prometni varnosti v Opatinji so udeleženci podprli predlog Ivana Winklerja, predsednika republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, da bi Slovenija sprejela ločen zakon o prometni varnosti. Tako bi v naši republiki zaščitili človeška življenja, če tega že noči storiti država Razloga, da bodoči slovenski parlament ne bi storil tega zakonskega koraka k suvereni Sloveniji, ni. Nasprotino, skrajni čas je že, da Evropa neha gledati na nas kot na kvroločen narod, kar glede na število kršiteljev in žrtev prometa vsekakor smo.

H. Jelovčan

NESREČE

Maščevalna žena

Radovljica, 7. aprila - 38-letna Danica D. iz Radovljice je v soboto okoli 8. ure zlila proti možu Samu, njegovi materi Ivanki in sinu Gregorju, ki so bili takrat v kuhinji, 30-odstotno solno kislini. Mož, ki je zaslutil nevarnost, je s svojim telesom zaščitil sina, tako da se je kislina polila po njegovem hrbitu, nekaj kapljic pa je zadelo tudi mater. Samo je sumil, da je žena uporabila kislino in sta se zato z materjo takoj sprala v kopalnici z vodo. Kljub temu sta iskala pomoč v zdravniški ambulanti; Samo ima opečen desni uhelj, njegova mati pa levo oko ter uhelj.

Povod grozljive ženine maščevalnosti je bil družinski prepir, ki se mu je Samo sicer skušalogniti in je zato s sinom odšel v maternino kuhinjo, vendar je bila Danica, s katero se ločujeta, tako razjarjena, da ji niti sin ni bil dosti svet.

H. J.

Kurilno olje izteklo v potok

Jesenice, 6. aprila - Nekaj po drugi uri popoldne je Jože K. s planine pod Golico opazil v potoku Jesenica mastne madeže. Stvar so vzeli v roke jeseniški miličniki, za njimi pa še komisija UNZ Kranj.

Ugotovili so, da je kurilno olje iztekalo iz cisterne ob zgradbi Doma pod Golico, in to le v času obratovanja centralnega ogrevanja, najverjetneje zaradi nestrokovne montaže cevk, ki vodijo iz rezervoarja do gorilca peči in nato nazaj do rezervoarja, kamor se odteka neuporabljeni olje. Povratno olje je ob rezervoarju iztekelo do lovilnega jaška, od tam pa ponikovalo v potoček, ki se izteka v potok Jesenico in nato v Savo.

Na ta način je izteklo približno 200 litrov kurilnega olja. Škoda ni ocenjena.

H. J.

Tovornjakar grozil miličnikom

Kranj, 5. aprila - Prejšnji petek je v redakcijo klicala vaščanka s Kokrice, češ ali vemo, zakaj so miličniki tisti dan na Kokrici grobo ravnali z voznikom tovornjaka. Vaščani, ki so dogodek opazovali, so se zgražali in menili, da bi možje v modrem morali bolj dostojanstveno ravnati z možakom.

Kot smo zvedeli, gre za 50-letnega Jožeta V., ki ga obtožnica bremenii kaznivega dejanja preprečitve uradnega dejanja uradnemu osebi. V petek sta ga miličniki ustavila v tovornjaku, naloženim z desetimi kubičnimi metri plohov. Med preverjanjem sta ugotovila več prekrškov; ni imel potnega naloga, izpolnjene knjige, dovoljenja za prevoz lesa. Da bi ovrgli tudi sum o preobremenjenem tovornjaku, sta miličnika zaprosila voznika, naj pelje za njima na tehnico. Voznik pa je v križišču na Kokrici zavozil levo. Potem ko sta ga miličnika ponovno zaustavila, sta ga odpeljala na postajo milice. Voznik je grozil, ni se strinjal, da bi gozdni delavci prenaložili tovor. Ker je trdil, da so ga miličniki ranili, so ga odpeljali v zdravstveni dom. Dežurna zdravnica je zavrnila obtožbe.

ureja CVETO ZAPLOTNIK

ŽIVILA KRANJ
trgovina in gostinstvo

NAKUPOVALNI CENTER ČIRČE

APRILA posebno ugodne cene

PIVO UNION

20 st. 0,5 l

samo **100,00 din**

Drobtine

0,5 kg
zav. **6,20 din**

PRALNI PRASEK
VAL 3 kg - Hins

61,90 din

TOALETNI PAPIR

Paloma
10 zav. **37,50 din**

JAJČKA PRESNEČENJA CET 11 Zlatorog

kos 8,90 din uvoz

25,20 din

**AKCIJSKA PRODAJA PIJAC »RADENSKA«
ZNIŽANO DO 15%.**

**od aprila do oktobra
ODPRTO tudi ob
NEDELJAH 8. - 12. ure**

in ostale dni:

pon., tor., sr. od 8. - 19. ure
čet., pet. od 8. - 20. ure
sob. od 8. - 17. ure

**POSEBNE AKCIJE
BOGATA PONUDBA
UGODNE CENE**

Kokica

NOVO

Kokica

POSEBNA
PONUDBA
SVILE IN
IZDELKOV IZ
KITajsKE
SVILE,

TER MODNIH
BOUTIQUE
DODATKOV

Za člane stanovanske zadruge
**nudimo v MURKINEM skladišču
LIPICE — Lesce po ugodni ceni:**

porolit 6 cm à **7,40 din/kom fco**

skladišče LIPICE

porolit 8 cm à **7,40 din/kom**

porolit 12 cm à **6,90 din/kom**

modularni blok à **7,50 din/kom**

V ceni ni vračunan prometni davek.

**Pokličite telefonsko številko
(064) 74-163.**

Ponudba velja do prodaje zalog oz. pogodbenih količin.

**SEJEM
GOZDARSTVA**

**IN KMETIJSTVA
KRANJ,
13. - 19. 4.
1990**

**AVTOIMPORT
UDOVČ**

Lesc d. o. o.

Bogunjska 17, 64248

Lesc

tel.: 064-74-207

Posreduje pri
prodaji rabljenih
vozil in sprejema
naročila za vsa
uvražena osebna
vozila.

Ogled rabljenih vozil
je v petek in soboto.

NOVO - NOVO - NOVO

JAKA PLATIŠE 17
PLANINA III.

KRANJ

**UGODNA
PONUDBA**

• ZA MODERNE PRIČESKE

KISMI VOSEK 38,50 din

• pralni prasek 79,90 din

FAKS HELIZIM 3 kg

• JOHNSON ČISTILA 51,00 din

STRIP OF 132,00 din

PROTECT

• damski higienični vložki BALLERINA

UVOD IZ ŠVICE

VELIKA IZBIRA DEKORATIVNE IN

PREPARATIVNE KOZMETIKE

PRIPOROCAMO SE
ZA OBISK!

iPi

industrija plastičnih izdelkov p. o.

**DRUŽBENO PODJETJE
INDUSTRIJA PLASTIČNIH IZDELKOV, p. o.
JESENICE, Sp. Plavž 6/d**

Na podlagi 53.člena Statuta in sklepa zborna delacev razpisuje prosta dela in naloge individualnega poslovodnega organa (ni reelekcijs).

DIREKTORJA DRUŽBENEGA PODJETJA za dobo štirih let.

Kandidat mora izpolnjevati z zakonom predpisane pogoje in še naslednje zahteve:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri,
- da ima najmanj pet let uspešnih delovnih izkušenj.

Kandidat za direktorja je dolžan predložiti program, oz. sprejeti srednjoročni program razvoja DP.

Ponudbo z dokazili o strokovnosti ter življenskipisom, z navedbo dosedanjih del, naj kandidati pošljejo v 10 dneh od razpisa na naslov:

DRUŽBENO PODJETJE INDUSTRIJA PLASTIČNIH IZDELKOV JESENICE, Spodnji Plavž 6/d, z oznako »za razpisno komisijo«.

O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po opravljenem postopku imenovanja.

bombažna predilnica in tkalnica tržič

**BOMBAŽNA PREDILNICA IN TKALNICA TRŽIČ
Tržič, Cesta JLA 14**

oglaša naslednja prosta dela in naloge

STROJNI KLJUČAVNIČAR

Pogoji: poklicna šola kovinske smeri (IV. st.)
1 leto delovnih izkušenj
2 meseca poskusnega dela

Pisne prijave o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba, in sicer v roku 8 dni od dneva objave.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

MALI OGLASI
 27-960
Cesta JLA 16
APARATI STROJI

Prodam nov VIDEOREKORDER ter VARILNI APARAT avtogeno. **49-421**
5330

Ugodno prodam nov ELEKTROMOTOR 3 kW, 2880 obratov. Zg. Duplje 80 **5156**

Prodam avtomatski SADILEC krompirja. **40-583**
5333

Nov VIDEOREKORDER Techics japonski (5.200,00 din) in VIDEOKA-MERO Sony, prodam. **22-586**
5334

380-litrsko novo zamrzovalno SKRINJO LTH prodam za 5.700,00 din. **620-761**
5341

650-litrsko hladilno OMARO LTH, od -2 do +8 stopinj, odlično ohranjena, ugodno prodam. Nudim 6-mesečno garancijo. Ogled po 19. ur. Marko Eržen, Linhartov trg 1, Radovljica **5347**

VIDEOREKORDER, stereo, malo rabljen in brezični TELEFON ter DIKTAFON, ugodno prodam. **80-186**
5350

Prodam OSOVINO za cirkular in DVIGALO Tirfor z žično vrvjo. Velesovo 10, Cerkle **5351**

Prodam nov STROJ za izdelavo tlakovev, mrežnikov, vogalnikov ter treh vrst betonskih zidakov, 30 odstotkov ceneje. **74-361**
5352

Ugodno prodam ohranjen PRALNI STROJ Gorenje. **35-728**
5360

Prodam termoakumulacijsko PEČ, 2 kW in PEČ kiperbusch. Milan戈嘎, Selca 91, **66-173**
5386

Osebni RAČUNALNIK PC - AT ugodno prodam. **80-340**, v petek po 19. uri **5394**

Prodam 25-tonsko ŠTANCO. Cena 4.500 DEM. Zmivec 50, Škofja Loka, **662-767**
5395

Ugodno prodam eno leto in pol staro 300-litrsko hladilno OMARO. **25-016**
5412

Prodam OBRAČALNIK Ekzakt 1 Sip Šempeter. Maks Klinar, Hrušica 28, Jesenice **5413**

Prodam enosno traktorsko PRI-KOLICO, dim. 1.500 x 3.500. Janko Zalokar, Stara Fužina 150, Bohinj **5414**

Rex - Rotary, razmnoževalni STROJ, A - 4, prodam za 3.000 DEM. **45-310**, od 16. ure dalje **5428**

Ugodno prodam nov PRALNI STROJ Gorenje. **70-045**
5435

Prodam 18 palet modularnega bloka ORMOŽ po 6,30 din za kos. **620-869** od 16. ure do 19. ure

Prodam barvni TV Grundig z dajinskim upravljanjem. **28-772**

PRIMERNI SPECIALNI ŠIVALNI STROJI ZA ELASTIČNE BLAGOVE, PLETENINE IN VOLNO.

PFAFF HOBBY LOCK 784

lesnina

Moderni interieri

nudi :

po zelo ugodni ceni zložljive mize, stole in ležalnike za kampiranje

stol 169 din
miza 267 din
ležalni stol 284 din
ležalna postelja 264 din

Se priporoča Lesnina v Kranju in na Jesenicah

GRADBENI MATERIAL

Prodam rabljena OKNA: 2 kosa dim. 110 x 150 cm in 1 kos dim. 70 x 150 cm, z roletami. Cena po dogovoru. **48-075**
5367

Zložljivo športno POSTELJICO, HOJICO Peg in športni zložljiv VO-ZIČEK, prodam. Drinovec, Ručiga-jeva 32, Kranj, **26-898**
5337

KUPIM

Kupim 10 dni starega TELETA si-mentalca. **620-159**
5365

Kupim kompletne HIDROFOR. **620-188**
5430

Kupim zazidljivo PARCELO, lahko je manjša, v Kranju ali bližnjem okolici. Šifra: S.O.S.
5432

OBVESTILA

IZDELUJEM žične mreže za ogradi vrtov, zaščito oken, sejanje peska itd. Frlic, Zevnikova 5/a, Kranj, **27-937**
5329

POPRAVLJAM in PREVIJAM vse vrste elektromotorjev. Svetozar Matijaševič, Tenetiše 4/a, Golnik, **46-176**
5357

Opravljam ročno TKANJE na stat-vah širine 90 cm. **22-017**
5375

POPRAVILO in SERVIS vseh vrst šivalnih in gospodinjskih strojev, tudi za vse industrijske entlarice, brzošivalke in čevljarske stroje. Informacije in naročila: Finomehani-ka Ropret, Cerkle, **42-805**, od 7. do 8. ure **5404**

OBNOVITEV dimnikov, POPRAV-LO streh, žlebov, BARVANJE na-puščev in saloničnih streh, PLE-SKARSKA in SOBOSLIKARSKA dela. Juršič Slavko, Zikova 7, Kamnik **5408**

Strokovno VODIM poslovne knji-ge obrtnikom in gostincem. **26-931**
5421

MAGNOLIJE, zelo lepe in velike, sadike, dobite v: Drevesnici Tušek, Vodice nad Ljubljano **5431**

PRIREDITVE

Narodno-zabavni trio Toneta Debeljaka (bivški Jurček) vabi na PLES, vsak petek, v lokal "Dnevna soba" v Šorlijevi ulici, s pričetkom ob 18. uri in vsako nedeljo, v Domu ZB, ob 16. uri. Vabljeni! **4185**

GOSTILNA LAKNER

Cesta na brdo 33
Kokrica - Kranj

VAS VABI, DA POSKUSITE ODLIČNE SLOVENSKE DO-MAČE JEDI
- KMEČKA POJEDINA, AJDOVI ŽGAN-CI, SIROVI ŠTRUKLJI, AJDOVI ŠTRU-KLJI...

ODPRTO OD 10. DO 22. URE

Tel.: (064) 22-890

LOKALI

Najamem PROSTOR, primeren za skladišče in rezo perutnine, z do-vozom in elektriko. **23-138**, od 20. ure dalje **5353**

Prodam domačo KORUZO v zrnju ali šrotano. Krici, Zgošča 22, Begu-nje, **73-232**
5017

OSTALO

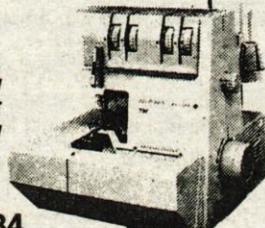
Prodam domačo KORUZO v zrnju ali šrotano. Krici, Zgošča 22, Begu-nje, **73-232**
5017

BELJAK CENTER

WIDMANN GASSE 41, tel.: 9943-4242-26039

NETO ATS **7.067**
PRINESITE TA OGLED S SEBOJ IN DOBITE DARILO!

Leo Truppe

Prodam semenski in jedilni KROMPIR dezire. **49-524**
5331

Prodam semenski KROMPIRE de-zire in jerla. Sajovic, Britof 34, Kranj, **5336**

POSESTI

GARAŽO v Šorlijevem naselju od-dam v najem. **26-623**
5077

Prodam HIŠO ali STANOVAJNE -eno etažo, 90 kvad. m., s podstreš-jem, posebni vhod, etažna central-na kurjava. Mlekarska 10, Kranj - Čirče **5345**

Prodam starejšo HIŠO s telefonom, vrtom in gospodarskim poslopijem, na Jesenica - Murova, vseljiva takoj. Informacije na **74-693**
5348

Prodam polovico takoj vseljiva HI-SE (pritičje), z zelenico, v Škofji Loki. **633-720**
5392

Na Bledu prodam HIŠO, 120 kvad. m., s telefonom, centralno ogrevanje in garažo. Vseljiva takoj. Infor-macie na **77-055**
5418

VOZILA

Prodam UNO 45 S FIRE, star 14 mesecov. **45-348**
5305

Prodam OPEL KADET, letnik 1970, registriran do decembra. **21-948**
5231

Prodam BT 50, star eno leto, za 13.500,00 din. **74-928**
5332

Z 101 SC, letnik 1979, obnovljena, 70.000 km, prodam za 17.000,00 din. **620-761**
5340

Prodam Z 101 GTL, letnik nove-ber 1986, 35.000 km. **45-648**
5346

Prodam SKLOPKO in PLATIČA za Opel Kadett C 3. Sp. Brnik 49, Cerkle **5354**

Prodam dva 126 P, letnik 1978, eno po delih. **27-604**
5356

JUGO 45 A, letnik 1986, 30.000 km, prodam. **73-776**, popoldne **5358**

APN 6, star tri leta, prodam ali za-menjam za Tomos Avtomatik, Konc, Golnik 149 **5370**

Prodam OPEL ASCONO avtomati-k, starejši letnik, obnovljena. Škrablj, Alpska 54, Lesce **5415**

Prodam DIANO 6 LC, letnik 1981, vozna. Informacije od torka od 16. ure dalje. Begunje 46, **73-617**
5372

Prodam karambolirano Z 101 kon-fort. Janez Režek, C. Janeza Bobnarja 6, Cerkle, **42-810**
5379

Ugodno prodam Z 750, letnik 1973. Perko, Gorenjska c. 24, Naklo **5381**

Prodam karambolirano Z 101, letnik 1978, celo ali po delih. Ogled popoldne. Družovka 50, Kranj **5382**

R 4, letnik 1977, neregistriran, v voznem stanju, prodam za 700 DEM. Tončka Mulej, Podhom 57, Zg. Gorje **5384**

Prodam JUGO 55, letnik 1986 in in-dustrijski ŠIVALNI STROJ. Infor-macie na **620-214**, po 15. uri **5385**

Zelo ugodno in poceni prodam AVTOMATIK A 3 KLS in skoraj no-vo VESPO NV 150. Partizanska c. 48, Kranj **5387**

Ugodno prodam Z 750 SC. Pot v Bitnje 18, Kranj **5391**

Prodam JUGO 45 AX, letnik 1987. **621-804**
5398

Prodam OPEL KADETT, starejši le-tnik. Roblek, Bašelj 15, Preddvor **5401**

Prodam R 18 TLS, letnik 1985, ka-ramboliran. Cena 4.300 DEM. **620-417**
5405

Prodam novo LADO niva, letnik 1989, dodatno opremljena. **41-011**
5406

Prodam Z 750 SC, letnik 1979. Mar-jeta Mlakar, Preddvor 25 **5410**

*Odkar vaju ni,
neprestano v naših
srca bolečina leži.*

20. aprila mineva 10 let, odkar nas je za vedno prerano zapustil naš dragi brat in stric

STANKO BAJŽELJ

10. aprila pa mineva leto dni, ko nam je kruta usoda vzela še našo ljubljeno mamico, babico in prababico

MARIJO REKAR

Hvala vsem, ki obiskujete grob naših ljubljenih!

NEUTOLAŽLJIVI VSI NJUNI

Javornik, Jesenice, Podkoren, Bled

RAZNO PRODAM

Prodam nov ELEKTROMOTOR, 2.5 kW, 3 KM, za 3.000,00 din in vlečno KLJKO za PZ, za 700,00 din. **33-632**
5344

MERKUR
KRANJ

GRADITELJI!

UGODNE CENE GRADBENEGA MATERIALA

cena v zalogi

brez prometnega davka

DOSTAVA NA GRADBIŠČE

53,44

29,01

6,80

CEMENT ANHOVO 1 vreča
APNO 1 vreča
MODULARNI BLOK Ormož-kos

79,40 din
46,20 din
10,40

Na Gorenjskem 21 telefonskih priključkov na 100 prebivalcev

Čez pet let priključek za vsako gospodinjstvo

Kranj, 9. aprila - Vključitvi 400 tisočega telefonskega naročnika v Sloveniji konec minulega tedna se je na Gorenjskem pridružil 399.999. naročnik. Ž 21,3 telefonskega priključka na 100 prebivalcev je trenutno Gorenjska na tretjem mestu v Sloveniji in sicer za Ljubljano in Koprom.

Računalnik je "poskrbel", da se je v slovesnost ob vključitvi 400 tisočega telefonskega naročnika v Sloveniji vključila tudi Gorenjska. Medtem ko je 400 tisoč telefonski naročnik v Sloveniji Jože Fike iz Zgornje Kungote, je 399.999. Janez Šterk iz Kovorja pri Tržiču. V Podjetju za PTT promet Kranj so mu v petek, ko so pripravili tudi krajšo novinarsko konferenco, izročili najsdobnejši telefonski aparat (darilo) Iskre Terminals iz Kranja. Podjetje za PTT promet Kranj pa telefonski imenik in mu vrnilo plačani prispevek za Sis.

Razvoj tehnologije in številne akcije po krajevnih skupnostih z usklajenimi programi razvoja na tem področju v Pod-

jetju za PTT promet so omogočile, da je Gorenjska v Sloveniji obdržala 10-odstotni delež pokritosti oziroma razširjenosti telefonov. Lani so namreč tudi na Gorenjskem vključili 40.000 telefonskega naročnika, sicer pa je trenutna zmogljivost telefonskih priključkov okrog 50 tisoč. Čeprav je Gorenjska z dobrimi 21 telefonskimi naročniki na 100 prebivalcev trenutno tam, kjer je bila sosednja Avstrija pred 14 leti, pa programi za prihodnjih pet let obetajo zagotovitev telefonskega priključka vsakemu gospodinjstvu; to pa je skoraj 74 tisoč priključkov, vključenih pa naj bi bilo takrat dobrih 61.000 telefonskih naročnikov. Uresničitev tega cilja pa bo omogoči-

la trenutno tudi največja investicija v glavno avtomatsko telefonsko centralo v Kranju, ki bo veljala okrog 11 milijonov nemških mark, kar dobrih 40 odstotkov pa naj bi k temu prispevali bodoči naročniki na Gorenjskem. Predstavniki podjetja v Kranju so tudi povedali, da so že dlje časa priča velikim potrebam, željam in naporom

za razvoj telefonije v občinah in v krajevnih skupnostih. Vendar zaradi pomanjkanja denarja, čeprav danes novi naročniki po krajevnih skupnostih prispevajo približno tretjino vseh stroškov, ne uspejo, da bi razvoj na tem področju ob doseženih lepih rezultatih še bolj pospešili.

A. Žalar

Niti za eno nalogu

Radovljica, 6. aprila - Prispevne stopnje za raziskovalno dejavnost so v Sloveniji zelo različne - od najnižje 0,03-odstotne do 1,6-odstotne. V radovljiški občini je 0,04-odstotna in je med tremi najnižjimi v republiki. Denar, ki se zbere s tako nizko prispevno stopnjo, ne zadošča niti za eno daljšo in bolj celovito raziskovalno nalogu.

Radovljiška raziskovalna skupnost se je v minulih letih odločala za obsežnejše (in gorenjsko pomembne) raziskovalne naloge le skupaj z ostalimi gorenjskimi občinami, medtem ko je sama zmogla zagotoviti denar le za manjše naloge. Letos bo denarja dovolj le za nadaljevanje večletnih raziskav o načrtovanem zbiranju in vrednotenju koruznih sort, o uvajanju odpornijsih sort jablan, o onesnaženosti Blejskega in Bohinjskega jezera in o odkrivanju nadarjenih učencev in delu z njimi, nekaj denarja pa bodo namenili tudi za spodbujanje inventivne dejavnosti in za izobraževanje.

C. Z.

Turisti hočejo počitnice v čistem okolju

Skrb za naravo mora biti pred drugimi

Kranj, 6. aprila - Zadnje analize Jadranskega morja so pokazale, da je Jadran najbolj čist med morji. To pa je tik pred letošnjo turistično sezono dober znak, ki nam ob številnih drugih pomanjkljivosti v našem turizmu vlija upanja, da bodo tuji še počitnikovali pri nas. In ne nazadnje, da bomo sami uživali na počitnicah...

Tudi po raziskavah sodeč imajo tuji Jugoslavijo za sorazmerno ekološko čisto deželo. To pa je ob dejstvu, da je takšnih dežel vse manj, precejšen plus za naš turizem.

Seveda pa te raziskave še malo ne gorijo o tem, da nam iz leta v leto bolj grozijo različna onesnaženja, pa naj si bo morja, rek, jezer, zraka... Cvetoče more in preteklih dveh letih (k sreči samo ob severnem Jadranu), in cvetoče Blejsko jezero, sicer do sedaj nista pokazala znakov kakšnih strupenih snovi, vendar pa še malo ni rečeno, da tega v bližnji prihodnosti ni pričakovati. Ko smo novinarji pred tedni pisali o nevarnosti onesnaževanja Blejskega jezera, so nas ozmerjali, češ da odganjamamo goste, pa lahko zagotovim, da jih ne. Le skupaj s strokovnjaki želimo preprečiti, da se ne bi začeli poslavljati sami od sebe. Vendar ne zaradi pisania... Ko smo te dni poklicali na blejski limnološki zavod, je Špela Remec Rekar povedala, da so rezultati nedavnih raziskav pokazali, da alge zasedaj niso strupene. Bolj jih (po dosedanjih izkušnjah v drugih jezerih) skrbi, da bi do izločanja strupenih toksinov alge Aphanizomenon floscaue prislo poleti, kajti ob toploti se snopiči odpad in izločajo toksine. To pa je vsekakor treba preprečiti, pa naj bo z rednim čiščenjem, v skrajnem primeru tudi s kemičnim. Žal slednje pusti posledice tudi na drugih živih bitjih.

Seveda pa se je treba veskozi zavedati dejstva, da ne smemo računati le na sanacijo morja in jezer, temveč predvsem na sanacijo tistih, ki vplivajo na vodo, zrak, na naravo. Turizma (kaj šele njegovega razvoja) brez čistega okolja pa gotovo ne bo. In našega zadovoljstva tudi ne. Zato je skrb za naravo pred mnogimi drugimi.

V. Stanovnik

DISCONT

UNION, LAŠKO, BANJALUŠKO IN NIKŠIČKO PIVO, PIVO V SO-DIH, VINA IN SOKOVI, PRAŠKI IN ČISTILA, TOALETNI PRIBOR ITD.

RIBARNICA

SVEŽE RIBE

MORSKI PES, SARDELICE, TUNE, ŠKAMPI, ŠKOLJKE ITD.

ZAMRZNJENE RIBE OSЛИČI, ŠKARPINE, MOLJI, LISTI ITD.

Delovni čas:

od 6.30 do 21.30, soboto od 6.30 do 12.30 in od 14. do 21.30, ob nedeljah pa od 7. do 12.30 in od 14. do 18. ure.

Večja naročila vam dostavimo.

ZAPRAVLJIVČEK

PRIHRANITE SI POT ČEZ MEJO!

V SOBOTO, 14. APRILA, OB 10. URI ODPIRAMO OB 1. OBLETNICI DELOVANJA PRENOVLJENO - RAZŠIRJENO SAMOPOSTREŽNO TRGOVINO NA DELAVSKI CESTI 19 V STRAZISCU PRI KRANJU

NOVO FAST FOOD

HAMBURGER, HOT DOG, POMMES FRITES, PIZZE (VEČ VRST), OCVRTI PIŠČANEK IN RIBE, TOPLI SENDVIČI, PALAČINKE, HLADNE SOLATE ITD.

Prijazne prodajalke - ugodne cene - dobra založenost!

22-065!